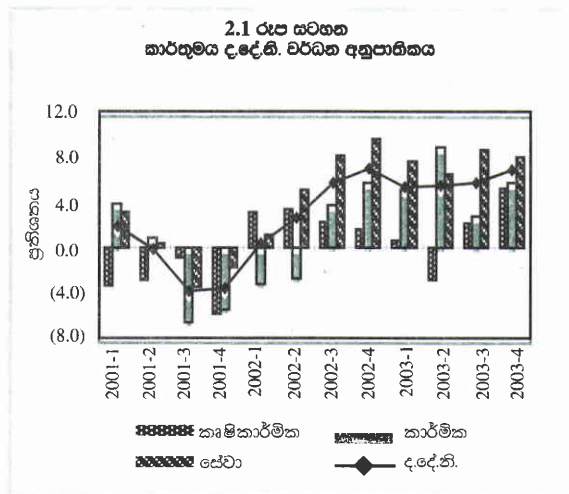

2. ජාතික ආදායම සහ වියදම

2.1 සමස්ත උපහතීන්

2002 වර්ෂයේ දෙවන භාගයේ ඇරඹී, ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වෙමින් 2003 වර්ෂයේ දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ද.දේ.නි.) සියයට 5.9 කින් වර්ධනය විය. මෙය වර්ෂය ආරම්භයේ දී පුරෝකතනික වර්ධනය වූ සියයට 5.5 ට වඩා යහපත් වර්ධනයක් විය. 2003 වර්ෂයේදී සියයට 5.4 හා සියයට 6.9 ක් වූ කෙටි පරාසයක හැසිරුණු කාර්තුමය ආර්ථික වර්ධනයන් වඩාත් ස්ථාවර භාවයක් පෙන්නුම් කළ අතර, එය කාර්තුමය ජාතික ආදායම් ගණනය කිරීම ඇරඹී 1996 න් පසුව වාර්තා වූ වඩාත්ම ස්ථාවර ආර්ථික වර්ධන අනුපාතයන් විය. සංසන්දනාත්මකව සලකන කල 2001 වර්ෂයේ දී කාර්තුමය ආර්ථික වර්ධනය සියයට -3.9 සිට සියයට 1.8 ක පරාසයක විචලනය වූ අතර, 2002 වර්ෂයේ දී එම පරාසය සියයට 0.3 සිට සියයට 7.0 දක්වා විහිදුණේය. මීට අමතරව, ආර්ථිකයේ ප්‍රධාන අංශ තුන වර්ෂය මුළුල්ලෙහිම වර්ධනය වූ අතර, බොහොමයක් උප අංශ පසුගිය වර්ෂයට වැඩි වේගයකින් වර්ධනය විය. මෙම සංඛ්‍යා තුළින් පිළිබිඹු වූයේ 2003 වර්ෂය පුරා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් හි පැවති ස්ථායීතාවය හා පුරෝකතනික භාවයයි.

2002 වර්ෂයේ දී, ආර්ථිකය 2001 වර්ෂයේදී අත්විඳි අවපාතයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් වූ අතර, එම වර්ධනය 2000 වර්ෂයේ පැවති මූර්ත ඒක පුද්ගල ආදායම් තත්ත්වය නැවත ලබා ගැනීමට තරම් ප්‍රමාණවත් විය. 2003 වර්ෂය අවසානයේ දී, ඒක පුද්ගල ආදායම පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සියයට දහයකට ආසන්න වශයෙන් ඉහළ යමින්, (ද.දේ.නි. අවධානයේ ඉහළයාම සියයට පහක් වශයෙන් හා මූර්ත ඒක පුද්ගල ආදායමේ ඉහළයාම සියයට 4.6 ක් වශයෙන්,) සාමාන්‍ය ජීවන මට්ටමෙහි ඉහළයාමක් සළකුණු කළේය.

2003 වර්ෂයේ වාර්තා වූ වර්ධනයට දායක වූ ප්‍රධාන සාධකයන් දෙකක් විය. පළමුවැන්න වූයේ රට පුරා භාණ්ඩ, සේවා හා ශ්‍රමයට සාපේක්ෂ වශයෙන් නිදහසේ සංචලනය වීමට ඉඩ සලසමින් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රසාරණයට තුඩුදුන් සටන් විරාමය සහ සාම ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීමයි. දෙවැන්න වූයේ, පොළී අනුපාත අඩුවීමට, විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ ස්ථාවරතාවයට, සහ උද්ධමනය අඩුවීමට හේතු වූ විවිධ ඉලක්ක මූල්‍ය කළමනාකරණය, වඩා යහපත් රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය සහ ඇතැම් අංශයන් හි ප්‍රමාදයන් සහිතව වුවද ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ ආදිය ඇතුළත් වූ මනා සාර්ව - ආර්ථික කළමනාකරණයයි. මෙය පාරිභෝගික හා ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය යන දෙකම ඉහළයාම තුළින් සමස්ත ඉල්ලුමෙහි හා සැපයුමෙහි ඉහළයාමට තුඩු දුන්නේය. මීට අමතරව, මැයි මාසයේ දී බරපතල ගැටුරු තත්ත්වයකට මුහුණ දීමට සිදුවුවද, යහපත් කාලගුණික තත්ත්වය කෘෂිකාර්මික අංශයේ ධනාත්මක ආර්ථික වර්ධනයට ද, විදුලිය සැපයුම වර්ෂය මුළුල්ලේ අඛණ්ඩව පැවතීමටද දායක විය. ජාත්‍යන්තර ආර්ථික තත්ත්වයෙහි ඇති වූ දියුණුව ද, 2003 වර්ෂයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි ධනාත්මකව බලපෑවේය.

මේ අතරතුර, ද.දේ.නි.යට විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම ගැලපීමෙන් ගණනය කරනු ලබන දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය (ද.ජා.නි.) 2003 වර්ෂයේ දී, මූර්ත වශයෙන් සියයට 6.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, 2002 වර්ෂයේ දී එම වර්ධනය සියයට 4.1 ක් විය. 2003 වර්ෂයේ දී, විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායමෙහි වඩා යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන්, දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය ඓතිහාසික රටාව ඉක්ම වූ ආන්තිකයකින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි වර්ධනය අභිබවා ගියේය. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම අඛණ්ඩව සෘණ අගයක් සලකුණු කළ නමුදු, ගෙවීම්වලට වඩා වැඩි වේගයකින් ලැබීම් ඉහළයාම හේතුවෙන් සියයට 2.6 කින් යහපත් විය. 2002 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2003 වර්ෂයේ දී රටෙහි විදේශීය සංචිත ප්‍රමාණය ඉහළයාම නිසා පොළී ඉපැයුම් ඉහළ ගිය අතර, මනා සංචිත කළමනාකරණය ද මෙම ඉහළ යාමට දායක විය.

2003 වර්ෂයේ ආර්ථික වර්ධනය පුළුල් පදනමකින් යුතු විය. කෘෂිකාර්මික, කාර්මික හා සේවා යන ආර්ථිකයෙහි ප්‍රධාන අංශ තුනම වර්ධනය වූ අතර සමස්ථ ආර්ථික වර්ධනයටද දායක විය. කෙසේ වුවත්, මේ අතුරින් සේවා අංශය ප්‍රධාන විය. සේවා අංශයේ වර්ධනය සියයට 7.7 ක් වූ අතර, සමස්ත වර්ධනයට එහි දායකත්වය සියයට 70 ක් විය. පාරිභෝගික විශ්වාසදායකත්වයෙහි පුනර්ජීවනය වෙළෙඳ කටයුතු, හෝටල් සේවා, විනෝද කටයුතු, සංචිතවේදනය, භාණ්ඩ හා මගී ප්‍රවාහනය, මූල්‍ය සේවා සහ වරාය සේවා වැනි ඉතා හොඳින් වර්ධනය වූ සේවා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ඉල්ලුමක් ජනිත කළේය. මෙම වර්ධන රාමුවෙන් බැහැර වූයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය උපාය මාර්ගයන් හි එක් අංශයක් වශයෙන්, අත්‍යාවශ්‍ය

2.1 සංඛ්‍යා සටහන
ස්ථාවර (1996) සාධක වියදම් මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ආංශික සංයුතිය සහ වර්ධනය

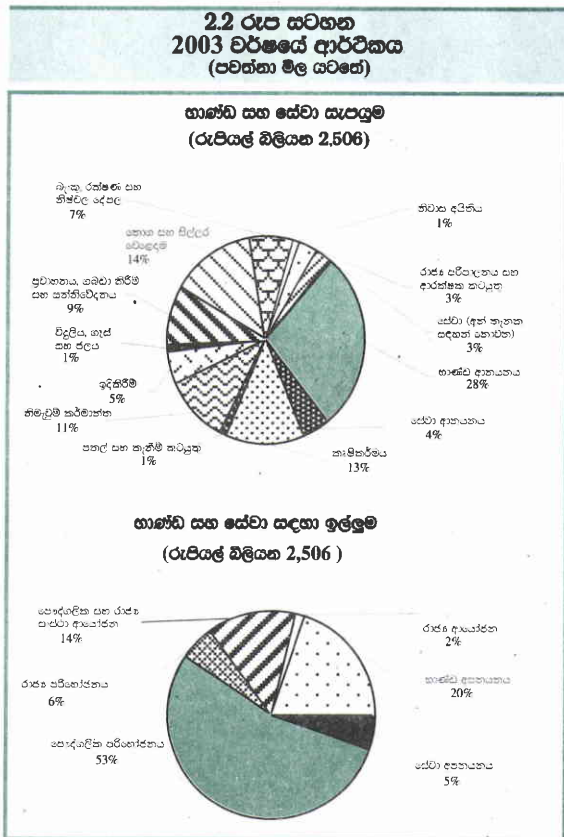
	වැඩිවීමේ අනුපාතය (%)		ද.දේශීය වැඩිවීමෙහි දායකත්වය (%)		ද.දේශීයට දායකත්වය (%)	
	2002 (අ)	2003 (ආ)	2002 (අ)	2003 (ආ)	2002 (අ)	2003 (ආ)
1. කෘෂිකර්මය	2.5	1.5	12.7	5.0	19.8	19.0
1.1 කෘෂිකර්මය, දව ආදී වන ද්‍රව්‍ය සහ ධීවර කර්මාන්තය	2.5	1.5	12.7	5.0	19.8	19.0
කෘෂිකර්මය	1.9	3.0	7.5	7.7	15.1	14.7
තේ	5.1	-2.2	1.8	-0.5	1.4	1.3
රබර්	5.0	1.7	0.5	0.1	0.4	0.4
පොල්	-13.6	7.1	-5.3	1.5	1.3	1.3
වී	5.1	7.4	4.0	3.9	3.1	3.2
අනෙකුත්	2.9	1.8	6.6	2.7	8.9	8.6
දව ආදී වන ද්‍රව්‍ය	1.9	1.4	0.9	0.4	1.9	1.8
ධීවර	6.3	-6.9	4.3	-3.2	2.7	2.4
2. කර්මාන්ත	1.0	5.5	6.6	24.9	26.6	26.5
2.1 පහළ සහ කැනීමේ කටයුතු	-1.1	3.6	-0.5	1.0	1.7	1.7
2.2 නිමැවුම් කර්මාන්ත	2.1	4.4	8.8	12.4	16.6	16.4
තේ, රබර් සහ පොල් මද නිෂ්පාදන සැකසීම්	-0.9	2.2	-0.5	0.7	1.9	1.8
නිෂ්පාදන කර්මාන්ත	2.5	4.6	8.6	10.4	13.5	13.3
කුඩා කර්මාන්ත	2.1	6.1	0.7	1.3	1.2	1.2
2.3 ඉදිකිරීම්	-0.8	5.5	-1.5	6.4	6.9	6.9
2.4 විදුලිය, ගෑස්, ජලය සහ සන්නිවේදන සේවා	-0.7	21.7	-0.3	5.1	1.4	1.6
විදුලිය	-1.5	25.3	-0.5	5.0	1.2	1.4
ජලය සහ ගෑස්	3.8	1.4	0.2	0.0	0.2	0.2
3. සේවා	6.1	7.7	80.7	70.1	53.6	54.5
3.1 ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම සහ සන්නිවේදනය	7.6	10.2	23.8	22.1	12.8	13.3
වරාය සේවා	2.4	10.8	0.5	1.4	0.8	0.8
සන්නිවේදනය	19.3	24.5	15.6	15.2	3.7	4.3
ප්‍රවාහනය	3.6	3.8	7.7	5.4	8.4	8.2
3.2 නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳුම	5.6	7.3	29.5	26.3	21.3	21.6
ආනයනය	8.4	11.2	19.1	17.8	9.4	9.9
අපනයනය	2.0	3.5	1.3	1.5	2.5	2.4
දේශීය	3.9	4.4	9.2	7.0	9.4	9.3
3.3 බැංකු රක්ෂණ සහ නිෂ්චල දේපල	11.1	10.6	23.2	15.9	8.9	9.2
බැංකු	17.7	15.3	14.9	9.7	3.8	4.1
රක්ෂණ, නිෂ්චල දේපල සහ අනෙකුත් මූල්‍ය සේවා	6.6	7.1	8.3	6.2	5.1	5.1
3.4 නිවාස අයිතිය	1.5	1.3	0.7	0.4	1.8	1.7
3.5 රාජ්‍ය පරිපාලනය සහ ආරක්ෂක කටයුතු	0.0	0.6	0.0	0.5	4.8	4.5
3.6 සේවා (අන් නැතහොත් සඳහන් නොවන)	3.4	7.2	3.5	5.0	4.1	4.1
හෝටල් සහ ආපනශාලා	-1.1	22.0	-0.2	2.1	0.6	0.6
වෙනත්	4.1	4.8	3.7	2.9	3.5	3.5
4. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (1+2+3)	4.0	5.9	100.0	100.0	100.0	100.0

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික

යැයි සැලකුණු අවස්ථාවකදී හැර, රාජ්‍ය අංශයේ වියදම් වර්ධනය කපා හැරීමට ගත් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණය හේතුවෙන්, වර්ධනය ක්‍රියාකාරීත්වයක් නොපෙන් වූ රාජ්‍ය පරිපාලන සහ ආරක්ෂක අංශයයි. වඩාත් ප්‍රවේගකාරී වර්ධන අංශය ලෙස සේවා අංශයේ මතු වීම ශ්‍රී ලංකාවට සීමා වූ කරුණක් නොවීය. 2003 දී සේවා අංශය බොහෝ නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල

මෙන්ම ඉන්දියාවේ ද ආර්ථික වර්ධනයට ගාමකත්වය සැපයීය. මේ අතරතුර පසුගිය වර්ෂයේ සියයට 1.0 කින් වර්ධනය වූණු කාර්මික අංශය සියයට 5.5 කින් වර්ධනය වෙමින් සහ සමස්ත වර්ධනයෙන් සියයට 25 කට දායක වෙමින්, සිය වර්ධන ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි කිසියම් ප්‍රමාණයක ප්‍රතිස්ථාපනය වීමක් පෙන්නුම් කළේය. කාර්මික අංශය මේ ආකාරයෙන් යථා

තත්ත්වයට පත්වීම ඒ හා බැඳුණු සේවා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ නැංවීමට හේතු වූ බැවින්, සේවා අංශය කෙරෙහි ධනාත්මක අත්දැකීම් බලපෑවේය. කෙසේ වුවත් කාර්මික අංශයේ මෙම වර්ධනය, 2001 ට පෙර එම අංශය පෙන්නුම් කළ සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතයට සාපේක්ෂව අඩු මට්ටමක පැවතිණි. කෘෂිකාර්මික අංශය 2003 දී සියයට 1.5 කින් වර්ධනය විය. 2001 වර්ෂයේ පැවති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වය යටතේ සියයට 3.4 කින් පසුබෑමට හසු වූ මෙම අංශය, 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 2.5 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද මෙමගින් පැහැදිලි වන්නේ, මෙම අංශය අනෙකුත් අංශ දෙකෙහි ගතිකත්වය ළඟා කරගෙන නොමැති බව හා ආවේණික දුෂ්කරතාවයන් හේතුවෙන් අඛණ්ඩ මන්දගාමී ක්‍රියාකාරීත්වයකින් යුක්ත වූ බවයි.

වියදම් අංශය සලකන කල, පවත්නා මිල ගණන් යටතේ වන දැදැනි. සියයට 11.2 ක වර්ධනයක් පෙන්වමින් 2003 වර්ෂය සඳහා රුපියල් බිලියන 1,760 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර 2002 වර්ෂයේ දී එය රුපියල් බිලියන 1,583ක් විය. 2003 වර්ෂයේ දී මූර්ත ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි වර්ධනය සියයට 5.9 ක් වූ අතර දැදැනි. අවධානය මගින් ගණනය කරනු ලබන පොදු මිල මට්ටමෙහි ඉහළයාම, 2002 දී දැක්වුණු සියයට 8.4 ට සාපේක්ෂව සියයට 5.0 ක් විය. උද්ධමනය සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ යාමට හේතු වූයේ ඉහළ යන ඉල්ලුමට පරිලත සේ දේශීය නිෂ්පාදනය ඉහළයාම සහ වඩා යහපත් වූ සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණයයි. උද්ධමනයෙහි

වූ මෙම පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවය අනෙකුත් සියළුම මිල දර්ශකයන්හිද දැකිය හැකි විය. මේ අනුව ඒක පුද්ගල දැදැනි. 2002 වර්ෂයේ වූ රු.83,267 ට සාපේක්ෂව සියයට 9.8 ක ඉහළයාමක් පෙන්වමින් රු.91,434 වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, උද්ධමනයෙහි ඉහළයාම ඉක්මවා යන බැවින් මෙය සාමාන්‍ය ජීවන මට්ටමෙහි අභිවෘද්ධියක් පෙන්නුම් කරයි. ඇමෙරිකානු ඩොලර් වටිනාකමෙන් ගත් කළ, ඒක පුද්ගල දැදැනි. ඩොලර් 870 සිට 947 දක්වා සියයට 8.8 කින් ඉහළ ගොස් ඇත. සංසන්දනාත්මක සංඛ්‍යා සලකන කල ඇමෙරිකානු ඩොලර් වටිනාකමින් දක්වන ඒක පුද්ගල දැදැනිය 2002 වර්ෂයේ දී සියයට 3.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2001 දී සියයට 6.4 කින් පහත වැටුණේය. 2003 වර්ෂයේ වූ ඉහළ වර්ධනයට හේතු වූයේ සාපේක්ෂ වශයෙන් ආර්ථික වෘද්ධි මට්ටම ඉහළ නලයක පැවැත්ම සහ ඇමෙරිකානු ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි බාහිර අගය ස්ථාවර මට්ටමක පැවැත්මයි. ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළයාමත් සමග ආහාර හා ඇඳුම් වැනි මූලික අවශ්‍යතා සංකාප්ත කිරීමෙන් බැහැරව පාරිභෝගික වියදමෙහි සාපේක්ෂ කොටසක් සිය තේරීම මත පදනම් වූ සේවා සඳහා යොමු වීම තුළින් ද සේවා සඳහා වන ඉහළ ඉල්ලුම පිළිබිඹු විය.

වෙළෙඳපොළ මිල යටතේ වන දැදැනි. වියදම් ක්‍රමයෙන් ඇස්තමේන්තු ගත කළ විට, එමගින් දේශීය ඉල්ලුමෙන්ද, බාහිර ඉල්ලුමෙන්ද සමන්විත වන ආර්ථිකයෙහි සමස්ත ඉල්ලුම පිළිබිඹු වේ. පාරිභෝගික ඉල්ලුම සහ ආයෝජන ඉල්ලුමෙන් සමන්විත වන දේශීය ඉල්ලුම පවත්නා මිල ගණන් යටතේ සියයට 10.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2002 වර්ෂයේ දී එම ඉහළයාම සියයට 13.1 ක් විය. කෙසේ වුවත් උද්ධමනය අඩු වූ පසුබිමක් තුළ මූර්ත දේශීය ඉල්ලුම 2003 දී 2002 ට සාපේක්ෂව වැඩි වේගයකින් ඉහළ ගිය අතර, එමගින් ආර්ථිකයෙහි මූර්ත ක්‍රම ගතිකයෙහි ඉහළයාමක් පිළිබිඹු විය.

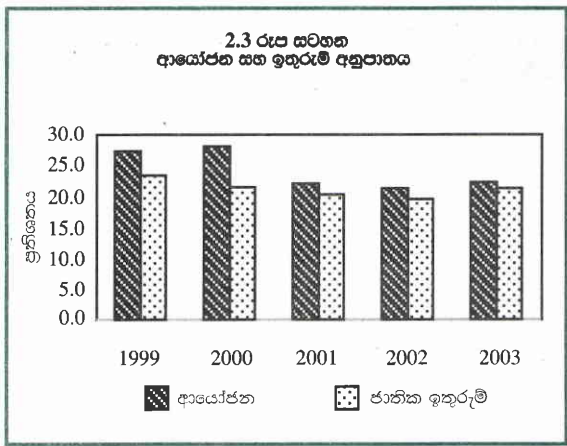
2001 වර්ෂයේ අත්විඳි පළමු වාර්තාගත ආර්ථික පසුබැස්මෙන් 2002 දී යථා තත්ත්වයට පත්වීම පාරිභෝගික විශ්වාසය මත පදනම්ව සිදු විය. සටන් විරාමයත්, එතුළින් රටෙහි ඇති වූ සාමකාමී වාතාවරණයත් පාරිභෝජනය විසින් දිරිගන්වනු ලැබූ ආර්ථික වර්ධනයට මග සැලසීය. 2002 වර්ෂයෙහි සියයට 6.6 ක් වූ සමස්ත දේශීය ඉල්ලුම් වර්ධනයෙන් සියයට 80 ඉක්ම වූ දායකත්වයක් පරිභෝජන වියදම් ඉහළයාම තුළින් සිදු විය. ආයෝජනය ප්‍රතික්ෂේපනය වීම මෙන්ම ඉක්මනින් ප්‍රකාශයට පත් නොවුණු අතර, එහිදී පැහැදිලි වූයේ සාම ක්‍රියාවලියෙහි සාර්ථකත්වය පිළිබඳ ආයෝජකයන් වඩා ස්ථිර සංඥා අපේක්ෂාවෙන් සිටි බවයි. අපේක්ෂිත ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය දැකිය හැකි වූයේ ආයෝජකයන් 2003 වර්ෂයේ දෙවැනි භාගයේ දීය.

පාරිභෝගික විශ්වාසදායකත්වය අඛණ්ඩව 2003 වර්ෂයෙහිදීද ක්‍රියාත්මක වූ නමුත් එහි කිසියම් මන්දගාමීත්වයක් දැකිය හැකි විය. පෞද්ගලික පරිභෝජනයෙන් හා රජයේ පරිභෝජනයෙන් සමන්විත වන සමස්ත පරිභෝජන වියදම පවත්නා මිල ගණන් යටතේ

සියයට වූ 9.6 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම ඉහළයාමට සම්පූර්ණයෙන්ම හේතු වූයේ මුළු වියදමෙන් සියයට 91 කින් සමන්විත වන පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම සියයට 10.7 කින් ඉහළ යාමයි. මනා රාජ්‍ය මූල්‍ය විනයක් පවත්වා ගැනීමට දරන ලද ප්‍රයත්නයන් නිසා, ආන්තික වශයෙන් නමුදු රාජ්‍ය පාරිභෝජන වියදම 2003 වර්ෂයේ දී අඛණ්ඩව පහත වැටුණේය. සියයට 5.9 ක් වූ මූර්ත ආර්ථික වෘද්ධි අනුපාතය ඉක්මවමින් මූර්ත පරිභෝජන වියදම සියයට 6.1 කින් වර්ධනය විය. භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා ඉල්ලුම ඉහළයාමට බලපෑ ප්‍රධාන හේතුව වූයේ රට පුරා ක්‍රියාත්මක වූ සටන් විරාමයයි. දේශීය නිෂ්පාදනය, ඉහළ යාම, උද්ධමනය පහත වැටීම, සහ පහත වැටෙන පොලී අනුපාතික පාරිභෝගික ඉල්ලුම තවදුරටත් දිරිගැන්වීය. නිෂ්පාදනය ඉහළයාම හේතුවෙන් දේශීය කෘෂිකාර්මික ආදායම ඉහළයාම 2003 වර්ෂයේ දිගුකාලීන පරිභෝජන භාණ්ඩ සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළයාමට බලපෑවේය. පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය, පරිමාණ වශයෙන්, සියයට 12.5 කින් ඉහළයාම, දේශීය වෙළෙඳපොලාහිමුඛ කෘෂි භාණ්ඩ සහ කාර්මික භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය ඉහළයාම 2003 වර්ෂයේ දී මූර්ත වශයෙන් පරිභෝජන වියදම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම පිළිබිඹු කළේය. සියයට 1.3 ක් වූ ජනගහනයේ ඉහළයාමට සාපේක්ෂව පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම මූර්ත වශයෙන් සියයට 7.3 කින් ඉහළ යාම ජීවන මට්ටමෙහි අභිවෘද්ධියක් පෙන්නුම් කළේය.

2002 වර්ෂයේ දී සියයට 9.1 කින් ඉහළ ගිය පවත්නා වෙළෙඳපොළ යටතේ වන ආයෝජන වියදම (දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය) 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 16.3 කින් ඉහළ ගියේය. මූර්ත වශයෙන් ආයෝජන වියදම සියයට 17 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2002 වර්ෂයේ දී එම වර්ධනය සියයට 6.7 ක් විය. 2003 වර්ෂයේ දී මූර්ත ආයෝජන වියදම, පවත්නා මිල ගණන් යටතේ වන ආයෝජන වියදමට වඩා වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වීමෙන් පිළිබිඹු වන්නේ ආයෝජන භාණ්ඩ මිල ගණන් 2002 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2003 දී පහත වැටී ඇති බවයි. 2002 වර්ෂයට සාපේක්ෂව බොහෝ අංශයන්හි මූර්ත වර්ධනය ඉහළ ගිය අතර, එමගින් ස්ථිර වූයේ 2002 වර්ෂයේ දී පරිභෝජන වියදමට යපසුබා සිටි ආයෝජන වියදමෙහි සැලකිය යුතු වර්ධනයක් 2003 හිදී සිදු වී ඇති බවයි. 2000 වර්ෂයේ දී සියයට 28.0 ක් වී 2001 දී සියයට 22.0 දක්වා පහත වැටුණු ආයෝජන/ද.දේ.නි. අනුපාතය, 2002 වර්ෂයේ දී ආර්ථිකය සියයට 4.0 කින් වර්ධනය වූ නමුදු ආයෝජන තීරණ ගැනීමෙහි කල්පසු භාවය පෙන්නවීමක් සියයට 21.3 දක්වා තවදුරටත් අඩු විය. 2002 වර්ෂයේ දී නව ආයෝජන කටයුතු ප්‍රමාදවීමට බලපෑ තවත් හේතුවක් වූයේ බොහෝ ආර්ථික අංශයන්හි අධි ධාරිතාවක් පැවතීමයි. මෙම ප්‍රවණතාවය 2003 වර්ෂයේ දී ප්‍රතිවිරුද්ධ දිසාවට ගමන් කළ අතර ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය පිළිබිඹු කරමින් ආයෝජන අනුපාතය සියයට 22.3 දක්වා ඉහළ ගියේය. වර්ෂයේ දෙවැනි භාගයේදී පෞද්ගලික අංශයේ ණය ගැනීම

විශාල වශයෙන් වර්ධනය වීම, ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සැලකිය යුතු අන්දමින් ඉහළයාම ආදිය මගින් ආයෝජනයෙහි සිදු වූ මෙම පරිවර්තනය දැකිය හැකි විය. කෙසේ වුවත් ආයෝජන අනුපාතය තවමත් 2003 වර්ෂය මුලදී පුරෝකචනය කළ සියයට 24 ට වඩා පහත මට්ටමක පවතී. ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙහි උෞත ක්‍රියාකාරීත්වයට ප්‍රධාන හේතු දෙකක් විය. පළමුවැන්න නම් ඇතැම් ප්‍රධාන ආර්ථික අංශයන් (උදා: කාර්මික අපනයන, සංචාරක කර්මාන්තය) තවදුරටත් පවත්නා ධාරිතාවයට අඩුවෙන් ක්‍රියාත්මක වීම නිසා එම අංශයන් සඳහා නව ආයෝජනයන් ඉතා ඉක්මනින් අවශ්‍ය නොවීමයි. දෙවැන්න වූයේ යුද විරාමය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වී රටපුරා සාමකාමී වාතාවරණයක් පැවතුණේ වී නමුදු සාම ක්‍රියාවලියෙහි සහ දේශපාලන වාතාවරණයෙහි පැවති අස්ථිරතාවයන් හේතුවෙන් ආයෝජකයන් නැවතී බලා සිටීමේ ප්‍රතිපත්තියකට (Wait and see policy) අනුගත වීමයි. ජීවන මට්ටමෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සියයට 8 ඉක්ම වූ දිගුකාලීන ආර්ථික වර්ධනයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සියයට 22.3 ක ආයෝජන මට්ටමක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. විදුලි ධාරිතා ප්‍රසාරණය කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ හා ඉඩම් වෙළෙඳපොළ ප්‍රතිසංස්කරණ, පරිපාලන ගැටළු අඩු කිරීම සඳහා තවදුරටත් ඉහළනැවීම ආදිය සහ ප්‍රතිපත්තිමය ඒකාග්‍රතාවය තවදුරටත් වැඩෙන ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය දිගු කාලයේදී සැබෑ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා තීරණාත්මක වේ.

සම්පත් අංශය සලකන කල, පෞද්ගලික ඉතුරුම් හා රජයේ ඉතුරුම්වලින් සමන්විත වන දේශීය ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 277 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එය සියයට 20.9 ක වර්ධනයක් වේ. 2002 වර්ෂයේ දී එම වර්ධනය සියයට 3.3 ක් විය. දේශීය ඉතුරුම් වර්ධනය, දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි වූ වර්ධනය ඉක්ම වූ බැවින් ඉතුරුම්/ද.දේ.නි. අනුපාතය 2002 වර්ෂයේ වූ සියයට 14.5 සිට 2003 දී සියයට 15.7 දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙම ඉහළයාම සඳහා රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික යන දෙඅංශයම දායක විය. පෞද්ගලික ඉතුරුම්, වර්තන මිල යටතේ සියයට 12.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, සියයට

18.8 ක්ව පැවති පෞද්ගලික ඉතුරුම් අනුපාතය සියයට 19.0 දක්වා ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික ඉතුරුම්හි ආයතනික අංශයෙහි ඉතුරුම් එම අංශය 2003 දී වාර්තා කල මනා ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුවෙන් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවත් පාරිභෝගික වියදම් මෙම කාලය තුළ ඉහළයාමේ හේතුවෙන් කුඩුම්භ අංශයේ ඉතුරුම්වල අඩුවීමක් දැකිය හැකි විය. ඊට පෙර දෙවර්ෂයෙහි දී සුවිශාල වශයෙන් ඉහළ ගොස්, 2002 වර්ෂයේ දී ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 4.4 ක් දක්වා ආන්තිකව වර්ධනය වූ රාජ්‍ය නිර්-ඉතුරුම්, 2003 දී ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 3.3 ක් වූ යහපත් තත්ත්වයට පත්විය. රාජ්‍ය නිර්-ඉතුරුම් හි යහපත් වර්ධනයට බලපෑ හේතුවක් වූයේ 2002 වර්ෂය අගදී පාර්ලිමේන්තුවෙන් සම්මත වූ 2006 වන විට අයවැය හිඟය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 5 ක් දක්වා අඩුවිය යුතු බවට මැදි කාලීන රාජ්‍ය මූල්‍ය උපය මාර්ගයන් ඇතිකළ රාජ්‍යමූල්‍ය කළමනාකරණ (වගකීම්) පනතයි. ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතයද සියයට 19.5 සිට සියයට 21.3 දක්වා ඉහළ ගියේය. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම වඩා යහපත් වීමත්, විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම සියයට 10.8 කින් ඉහළයාමත් නිසා ජාතික ඉතුරුම් සහ දේශීය ඉතුරුම් පරතරය 2003 වර්ෂයේ දී තවත් පුළුල් විය. සම්පත් පරතරය වශයෙන් අර්ථ දක්වන ද.දේ.නි.යෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් වන ආයෝජනය - ජාතික ඉතුරුම් පරතරය සියයට 1.0 ක් වශයෙන් පැවතීණි. මෙම පරතරය අඩු මට්ටමක පැවතිය ද, 2002 වර්ෂයේ පැවති මට්ටමට සාපේක්ෂව වර්ධනය වූ නමුදු, ආයෝජන හා ඉතුරුම් අනුපාතයන් වර්ෂ මුලදී කළ පුරෝකථනයන්ට වඩා අඩු මට්ටමක පැවතීම, අනාගත ඉහළ ආර්ථික වර්ධන අපේක්ෂාවන් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, අවධානය යොමු කළ යුතු කරුණක් වේ.

2.2 ආංශික ක්‍රියාකාරීත්වය

සේවා අංශය

සමස්ත වර්ධනය කෙරෙහි සියයට 70 ක දායකත්වයක් දක්වමින් සේවා අංශය සියයට 7.7 කින් වර්ධනය විය. 2002 වර්ෂයේ අග භාගයේ සිට දක්නට ලැබුණු ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සේවා අංශයෙන් සපයනු ලැබූ ගාමකත්වය මත රඳා පැවතීණි. අනෙකුත් අංශ දෙකට සාපේක්ෂව සේවා අංශයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි වාසිසහගත කාරණා දෙකක් විය. සටන් විරාමය අඛණ්ඩව පැවතීමත් සමගම භාණ්ඩ ඉල්ලුමට සාපේක්ෂව, වඩා සතුටුදායක ලෙස ගොඩනැගුණු පාරිභෝගික විශ්වාසය තුළින් වෙළෙඳ, ප්‍රවාහන, සංචාරක, මූල්‍ය කටයුතු, වරාය සේවා සහ සන්නිවේදන යන සේවා අංශ සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළයාම පළමු කාරණය විය. දනට පවත්නා ධාරිතාව පමණක් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් මෙම වැඩිවන ඉල්ලුම සඳහා අවශ්‍ය සැපයීම ලබාදීමට ආර්ථිකය සමත්වීම, දෙවැන්න ලෙස දැක්විය හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා අංශය වඩා වේගවත් වර්ධනයක් පෙන්වුම් කිරීමත්, එය ද.දේ.නි. කෙරෙහි දක්වන දායකත්වය අඛණ්ඩව ඉහළයාමත්, ඕනෑම රටක සාමාන්‍ය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය හා සමගාමී වේ. ආර්ථික සංවර්ධනය තුළ මූලික අවස්ථාවේ දී, කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික අංශ මගින් ස්ථිර ව්‍යුහාත්මක පදනමක් ලබා දිය යුතු වේ. කෙසේ වුවද ඊළඟ අවස්ථාවේ දී, ගනුදෙනු පිරිවැය අවම කරමින් හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කරමින් පාරිභෝගිකයන්ගේ තේරීම් පරාසය පුළුල් කරන සහ එමගින් පහසුව සැලසීම තුළින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය උසස් කරන, නිෂ්පාදනය, බෙදා හැරීම සහ පරිභෝජනය යන අංශ එකිනෙකට බැඳ තැබිය හැකි කාර්යක්ෂම සේවා අංශයක් අවශ්‍ය වේ. එබැවින්, රටක් පහල ආදායම් තත්ත්වයේ සිට ඉහළ ආදායම් තත්ත්වය කරා යෑමේ දී ඊට සමගාමීව සේවා අංශයේ වැදගත්කම ද වැඩි වනු ඇත. විශේෂයෙන්ම, ස්වභාවික සම්පත් සාපේක්ෂ ලෙස අඩු මට්ටමක පවතින ශ්‍රී ලංකාවෙහි, මෑත වකවානුවේදී දක්නට ලැබුණු පරිදි මෙන්ම අනාගත ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රමාණය සහ වේගය, සේවා අංශය මත දැඩි ලෙස රඳා පවතිනු ඇත.

ප්‍රවාහන, ගබඩා කිරීම සහ සන්නිවේදන අංශය 2002 වර්ෂයේ වාර්තා කළ සියයට 7.6 ක් වූ වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2003 වර්ෂය තුළ සියයට 10.2 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ සන්නිවේදන උප අංශය සියයට 24.5 කින් ප්‍රසාරණය වීමය. රැහැන් රහිත ස්ථිර දුරකථන ග්‍රාහකයින් සංඛ්‍යාව 2002 වර්ෂයේ දී වාර්තා කළ සියයට 3.8 ක පසුබෑමට සාපේක්ෂව මෙම වර්ෂයේදී සියයට 1.3 කින් වර්ධනය විය. ජංගම දුරකථන භාවිතයේ ඉහළ ප්‍රවණතාව පිළිබිඹු කරමින් එම කාණ්ඩය සියයට 54 කින් ප්‍රසාරණය වී සන්නිවේදන උප අංශයේ වර්ධනය කෙරෙහි ඉහළ ගාමකත්වයක් ලබා දුන්නේය. අන්තර්ජාල සහ විද්‍යුත් තැපැල් භාවිතා කරන්නන් සියයට 21.3 කින් වර්ධනය විය. සන්නිවේදන උප අංශයේ වර්ධනය කෙරෙහි විශාල වශයෙන් බලපානු ලැබුවේ සටන් විරාමයට පසුකාලීනව උතුරු-නැගෙනහිර ප්‍රදේශ තුළ සන්නිවේදන සේවා සඳහා ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුමය.

ආර්ථිකය තුළ විශාලතම සේවා අංශයක් වන ප්‍රවාහන උප අංශය පසුගිය වර්ෂය තුළ වාර්තා කළ සියයට 3.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2003 දී සියයට 4.8ක ප්‍රවණතාවක් පෙන්වුම් කළේය. මෙම වර්ධනය මගී සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය යන අංශ දෙකේ ක්‍රියාකාරීත්වයේ සංයෝගයක ප්‍රතිඵලයකි. දේශීය නිෂ්පාදනය සහ අන්තර් ජාතික වෙළෙඳාම ඉහළ යාම නිසා මෙන්ම සටන් විරාමයෙන් පසු උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන්හි මහා මාර්ග භාවිතය වැඩිවීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහන කටයුතු සියයට 4.4 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය මගින් ධාවනය කරන ලද මගී කිලෝමීටර් ගණන, 2002 වර්ෂයේදී වාර්තා කළ සියයට 2.5 ට සාපේක්ෂව 2003 දී සියයට 4.4 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රී ලන්කන් ගුවන් සේවය මගින් ධාවනය කරනු ලැබූ මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය

විශේෂ සටහන 06

**සේවා අංශයේ දයකත්වය ඉහළ යමින් පැවතීම:
සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේ ස්වාභාවික ප්‍රතිඵලයක්**

ඒක පුද්ගල ආදායමේ ඉහළයාමට සමාන්තරව වැඩි වේගයකින් වර්ධනය වීම සහ එහි දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය තුළ සේවා අංශයේ දයකත්වය ඉහළ නැගෙමින් පැවතීම සංවර්ධන මෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය තුළ නිරීක්ෂණය කොට තිබේ. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාව වැනි සීමිත වූ ස්වාභාවික සම්පත් පදනමකින් යුත් රටවලදී එසේ සේවා අංශය හා බැඳුණු ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළයාම, වැඩිවෙමින් පවත්නා ජනගහනයට අවශ්‍ය ආදායම් ඉපැයීමේ අවස්ථාවන් ජනනය කිරීමට මෙන්ම කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා පවත්නා ඉඩම් අඩුවෙමින් පවත්නා තත්ත්වයන් තුළ වඩාත් වැදගත් වේ. අද වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා අංශය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් (ද.දේ.නි.) භාගයකටත් වැඩි ප්‍රමාණයකට දයක වන අතර මිලියන 3 ක ජනගහනයකට රැකියා අවස්ථාවන් සපයනු ලබයි. එය සමස්ත සේවා නියුක්තියෙන් සියයට 43 ක් වේ. සන්සන්දනාත්මකව කාර්මික සහ කෘෂිකාර්මික අංශයන් මගින් පිළිවෙලින් ද.දේ.නි යෙන් සියයට 27 හා 19 ක් සපයනු ලබන අතර තවත් මිලියන 4 කට රැකියා සපයනු ලබයි.

ඓතිහාසික ප්‍රගතිය

නිදහස ලබන විට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තම සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේ ආරම්භක අවදියෙහි පසුවෙමින්, සමස්ත නිමැවුම සහ සේවා නියුක්තිය සම්බන්ධයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශය මත දැඩි ලෙස රඳු පැවතුනි. කෘෂිකාර්මික අංශය ප්‍රධාන අපනයන හෝග යන් වන තේ, රබර් හා පොල් සහ දේශීයව වී නිෂ්පාදනය යන කටයුතු වලින් සමන්විත විය. වී නිෂ්පාදන අංශය රටෙහි ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි ජීවත් වූ ජනගහනයෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකට තම ජීවනෝපාය සරිකර දුනි. එවකට කෘෂිකාර්මික අංශය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් අඩකට සරිලන ප්‍රමාණයකට දයක වූ අතර සමස්ථ ශ්‍රමබලකායන් සියයට 40 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සපයනු ලැබීය. කාර්මික අංශය ද.දේ.නි යෙන් සියයට 20 කටත් අඩු ප්‍රමාණයකට දයක වූ අතර, එය මූලික වශයෙන් ප්‍රධාන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සැකසීම් කර්මාන්ත සහ සීමෙන්ති, රෙදිපිළි, සබන් සහ සම්ප්‍රදායිකව ග්‍රාමීය අංශයේ ඇතැම් ආර්ථික අවශ්‍යතාවන් එනම් කබ, දල්, ගඩොල් නිෂ්පාදනය, අත්කම් භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය සිදු කළ යුළු පරිමාණයේ කර්මාන්ත නිෂ්පාදනයක වලින් සමන්විත විය. එම අවධියේදී පවා සේවා අංශය ද.දේ.නි යෙන් සියයට 40 කට කිට්ටු ප්‍රමාණයකට දයක වූ අතර, එය ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකු, රක්ෂණ, ගමනාගමන සහ වෙළෙඳුම් වැනි රටෙහි

අපනයනානිමුඛ වතු වැවිලි කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල ප්‍රවර්ධනයට සමාන්තරව සංවර්ධනය වූ ආර්ථික කටයුතු තුලින් සමන්විත විය.

නිදහසින් පසු කාලීනව අඩු ආදායම්ලාභී ආර්ථිකයක් ලෙසින් සංවර්ධනය වීමේදී, ස්වාභාවික සම්පත් පදනම අඩු මට්ටමක වූ සංවර්ධනය වෙමින් පැවති රටක ඉහළ නැගෙමින් පැවති අවශ්‍යතාවන් සම්පූර්ණ කිරීමට යෝග්‍ය වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ව්‍යුහය තුළ සැලකිය යුතු පරිවර්තනයන් සිදු විය. කෘෂිකාර්මික අංශය විසින් සමස්ත නිමැවුම සහ සේවා නියුක්තියට කරනු ලබන දයකත්ව භාගය අඩු වූ අතර කාර්මික සහ සේවා අංශයන්ගේ එම භාගය සේවා අංශයට වඩාත් වැඩි නැඹුරුවක් සහිතව ඉහළ නැගුණි. 2003 වසර වනවිට කාර්මික අංශය ද.දේ.නි යෙන් හතරෙන් එකකටත් වැඩි ප්‍රමාණයකට දයක වෙමින් සමස්ථ සේවා නියුක්තියෙන් සියයට 22 ක්ම සැපයීය. ද.දේ.නි භාගයකටත් වැඩි දයකත්වයක් සමඟම සමස්ත සේවා නියුක්තියෙන් සියයට 43 ක් සේවා අංශය තුළින් ජනනය විය. අපනයන හා ආනයන වෙළෙඳුමේ පරිමාවන් වැඩි වූ අතර විවිධාංගීකරණය වූ ආර්ථිකයක අවශ්‍යතාවන් සපුරාලනු වස් ඒවායේ සංයුතියද වෙනස්කම්වලට භාජනය විය. අපනයනයන් තුළ කර්මාන්ත නිෂ්පාදන අංශය සහ ආනයනයන් තුළ අන්තර් හා ආයෝජන භාණ්ඩයන්හි සාපේක්ෂ දයකත්වයන් කාලීනව වැඩි වූ අතර, එමගින් ප්‍රාථමික කෘෂි භාණ්ඩ අපනයනය සහ පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනයන්හි වැදගත් බව විතැන් කරනු ලැබීය. එසේම 1950 දී එ.ජ.ඩොලර් 120 ක් වූ ඒක පුද්ගල ආදායම 2003 වනවිට එ.ජ.ඩොලර් 947 දක්වා ඉහළ නැගෙමින් වාර්ෂිකව සියයට 4 ක සාමාන්‍ය වර්ධන වේගයක් පෙන්වීය.

නිදහසින් පසුව එළඹෙන මුල් කාල පරිච්ඡේදයේදී

**සංඛ්‍යා සටහන - 1
ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංග්‍රහණය**

කාලච්ඡේදය	කෘෂිකාර්මික (%)	කාර්මික (%)	සේවා (%)
1951-1960	42	17	40
1961-1970	35	18	47
1971-1980	29	27	44
1981-1990	27	27	46
1991-2000	23	27	50
2001-2003	20	26	54

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

කෘෂිකාර්මික අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා ඉහළ ප්‍රමුඛතාවක් ලබා දුනි. එසේම පසු කාලීනව සමස්ත සේවා අංශය තුළ වන වෙළෙඳුම්, ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන සහ තැපැල්, බැංකු හා මූල්‍ය සේවා වැනි උප අංශයන් සමස්ත රාජ්‍ය ඒකාධිකාරිය විසින් ආක්‍රමණය කරමින්, කාර්යක්ෂමතාව අඩුකිරීම එම අංශයන්හි වර්ධන අනුපාතිකයන් අඩුවීමට හේතු විය. තවද, සමස්ථ සේවා අංශය, විනිමය පාලනය, පෞද්ගලික නිෂ්පාදනයන්හි ජනසතු කිරීම, ඉහළ බදු අනුපාතිකයන් සහ සංකීර්ණවූ නිරු බදු ව්‍යුහයන් තුළින් තවදුරටත් බලපෑමට යටත් විය. සලාකකරණය හා පාලන රෙගුලාසි හේතුවෙන් පාරිභෝගික තේරීම, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ගේ කැමැත්ත මත තීරණය කරනු ලැබූ සමාජයීය තේරීම විසින් යටපත් කරනු ලැබීය. සේවා අංශය මත වූ මෙම සංරෝධක තුළින් සමස්ත ආර්ථික වර්ධනය සහ ආදායම් ජනනය අඩු කිරීමට හේතු වූවා පමණක් නොව පාරිභෝගිකයින් හා නිෂ්පාදකයින් අතර වූ අන්තර් බැඳීම් දුබල වීමට ද හේතු විය.

මෑත කාලීනව, ආර්ථිකය සංවර්ධනය වීමත් විවිධාංගීකරනයට බඳුන් වීමත් සමගම කාර්යක්ෂම වූද, නවීන වූද නිෂ්පාදන හා පරිභෝජන සම්බන්ධතා පහසු කරවන වේගවත් වර්ධනයක් සහිත වඩාත් ගතික සමස්ථ සේවා අංශයක අවශ්‍යතාව මතු විය. එම අවශ්‍යතාවන් හඳුනා ගැනීම තුළ, වෙළෙඳුම, ප්‍රවාහන, සන්නිවේදන සහ මූල්‍ය සේවා ලිහිල්කරණය කරමින් පෞද්ගලික අංශය වඩාත් ආර්ථික කටයුතුවලට සම්බන්ධ කරවීමේ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කරනට යෙදුණි. රජය සඳහා පමණක් වෙන් වූ ඇතැම් අංශ, විශේෂයෙන් සන්නිවේදන, ප්‍රවාහන, තැපැල් සේවා තුළ වූ රාජ්‍ය ඒකාධිකාරී ස්වභාවය වෙනස් කරමින් වඩාත් තරඟකාරී හා කාර්යක්ෂම පරිසරයක් ගොඩ නගනු වස් පෞද්ගලික අංශය වඩාත් දිරිගන්වනු ලැබීය. එම ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රධාන වශයෙන් සේවා අංශය පුළුල් කරමින් ඇතිවෙමින් පවත්නා අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීම සඳහා මෙන්ම, ජාත්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු, සන්නිවේදනය හා මූල්‍ය සේවා හා සේවා අංශයන් ධෛර්යමත් කිරීම ද අරමුණු කරන ලදී. විශේෂයෙන්ම එම ප්‍රතිසංස්කරණ කලාපයේ වූ ඇතැම් රටවල් හා සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකාව සාපේක්ෂ නැතහොත් තරඟකාරී වාසියට හිමිකම් කියනු ලබන අතර, විශේෂයෙන් අසල්වැසි ඉන්දියානු ආර්ථිකය ප්‍රගතියට පත්වෙමින් ඉහළ වර්ධන මාවතකට පිවිසීමත් සමඟ වන වාසි අත්පත් කරගැනීමට ද අරමුණු කළේය.

කලාපීය සංසන්දනය

ශ්‍රී ලංකාවේ අන්දකිම් කලාපයේ වන අනිකුත් රටවල නිරීක්ෂණ හා මනාව සැසඳේ. කොරියාවෙහි 1985 සිට 2002 දක්වා වූ වසර 17 ක කල පරිච්ඡේදයේදී සේවා අංශයේ දයකකන්වය ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 47 සිට 55 දක්වා ඉහළ නැඟුනු අතර, කෘෂිකාර්මික අංශයේ එම භාගය සියයට 13 සිට 4 දක්වා පහළ වැටුණි. වඩාත් විවිධාංගීකරණයටලක් වූ සම්පත් පදනමකින් හෙබි සහ විශාල දේශීය වෙළෙඳපාල සහිත ඉන්දියාවද එම ප්‍රවණතාව වාර්තා කරනු ලැබීය. නායිලන්තයේ සහ මැලේසියාව තුළ වඩාත් ඉහළ ස්වාභාවික සම්පත් මට්ටමක් තිබුණ ද එම රටවල අන්දකිම් තරමක් වෙනස්විය. දෙරටෙහිදීම කර්මාන්ත හා සේවා අංශයන්හි දයකකන්වයන් අදළ කාල සීමාවේදී වර්ධනය වෙමින් කෘෂිකාර්මික අංශය විතැන් කරවීය. වඩා අඩු ස්වාභාවික සම්පත් පදනමකින් යුක්ත වූ සිංගප්පූරුව පසුගිය වසර 20 තුළදී ලක් ප්‍රගතියෙන් සමස්ථ සේවා අංශය ද.දේ.නි.යෙන් තුනෙන් දෙකකටත් වැඩි දයකකන්වයක් ලබා දුනි.

**සංඛ්‍යා සටහන - 2
ආර්ථික ව්‍යුහයේ කලාපීය සැසඳීමක්**

රට/කලාපීය	කෘෂිකාර්මික %	කාර්මික (%)	සේවා (%)	
සිංගප්පූරුව	1985	1.0	34.5	68.8
	1995	0.2	33.3	65.3
	2001	0.1	32.0	67.7
	2002	0.1	33.6	66.6
කොරියාව	1985	12.6	41.0	46.5
	1995	6.2	43.2	50.6
	2001	4.3	42.0	53.7
	2002	4.0	40.9	55.1
ඉන්දියාව	1985	33.0	28.2	38.8
	1995	28.4	27.9	43.7
	2001	25.0	25.9	49.2
	2002	22.7	26.6	50.7
නායිලන්තය	1985	15.8	31.8	52.3
	1995	11.0	39.3	49.7
	2001	10.4	40.7	48.9
	2002	9.0	42.5	48.5
ශ්‍රී ලංකාව	1985	24.4	26.8	48.8
	1995	18.7	28.1	53.1
	2001	20.1	26.8	53.1
	2002	20.1	26.3	53.6
මැලේසියාව	1985	ලැනො	ලැනො	ලැනො
	1995	12.9	41.4	47.9
	2001	8.5	49.1	47.3
	2002	9.1	48.3	46.4

මූලය - ප්‍රධාන ආර්ථික දර්ශක ආය.බැ.

හිඟහ

වඩා වේගවත් සේවා අංශයක් සමඟ සන්නතිකව ඉහළ යන දයකත්වයක් සහිත වූ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ පවත්නා ප්‍රවණතා කිසියම් රටක සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයේදී පවත්නා සාමාන්‍ය ප්‍රවණතා හා මනාව ගැලපේ. ආර්ථික සංවර්ධනයේ ආරම්භක අදියරයෙහිදී කෘෂිකාර්මික, තැනීම කටයුතු ද ඇතුළත් කාර්මික අංශය වඩාත් ස්ථිර වූ ව්‍යුහයක් ආර්ථිකයට ලබාදේ. කෙසේ වෙතත් පසු අදියරයන්හි එම අංශයන් වත්කම් ජනනය කරනු ලබන අංශ ලෙසින් තවදුරටත් පැවතීම බොහෝ විට කාර්යක්ෂම වූ සේවා අංශයක් පැවතීම මත රඳ පවතී. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් සේවා අංශය විසින් ආර්ථිකයක නිෂ්පාදනය, බෙදහැරීම සහ පරිභෝජන යන අංශ සම්බන්ධීකරණය කරමින් ජනතාවගේ හේරීමි පැස පුළුල් කිරීමටත් ගණුදෙනු පිරිවැය අඩු කිරීම සිදුකරමින් පහසු බව සපයනු ලබන බැවිනි. ඒ අනුව රටක් අඩු ආදායම් ලාභී තත්ත්වයේ සිට ඉහළ ආදායම්

මට්ටමට එලඹීමේදී සේවා අංශයේ දයකත්වය ඉහළ යමින් පැවතීම සාමාන්‍ය ප්‍රවණතාවකි. විශේෂයෙන් සේවා අංශය, සාපේක්ෂ වශයෙන් පහත් වූ ස්වාභාවික සම්පත් වලින් හෙබි ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටකට එම තත්ත්වය විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. කාර්යක්ෂම වූ නිෂ්පාදන ක්‍රමයක් සඳහා අවශ්‍යතා තුනක් එනම් කාලීන බව, ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක බව සපුරා ලමින් නිෂ්පාදන ඒකක වෙත යෙදවුම් පරිවහනය කිරීමේ ක්‍රමයක් පැවැතිය යුතු වේ. නිෂ්පාදන ක්‍රියාදාමයේ අතින් පසදී අවසන් භාණ්ඩය පාරිභෝගිකයා වෙත ළඟා වීමේදී ද ඉහත කී අවශ්‍යතා ක්‍රිත්වය සම්පූර්ණ විය යුතුව පවතී. සේවා අංශය විසින් එම අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කරමින් නිෂ්පාදනය, බෙදහැරීම හා පරිභෝජනය කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මකවීම පහසු කරවනු ලබයි. ඒ අනුව සේවා අංශයේ වර්ධනය ආර්ථිකයක් තුළ වූ දුබල ව්‍යුහාත්මක තත්ත්වයක් නොව අභිමානීය හෙවත් ශුභවාදී තත්ත්වයක් ලෙසින් හුවා දැක්විය යුතු වේ.

2002 දී වාර්තා කළ සියයට 5.7 ක් වූ සෘණ වර්ධනයට සාපේක්ෂව මෙම වර්ෂයේදී සියයට 12.1 ක ප්‍රසාරණයක් පෙන්නුම් කළේය. මගී ප්‍රවාහන කාණ්ඩය තුළ, පෞද්ගලික බස් සේවාවන්හි වර්ධන ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන් වූ තමුදු ප්‍රාදේශීය බස් සමාගම් හි ක්‍රියාකාරීත්වය සංකෝචනය විය. මේ අතර, වැඩි වන ඒක පුද්ගල ආදායමක් සමගම කුලී රට සහ ත්‍රී රෝද රථ භාවිතයද ඉහළ ගියේය. ප්‍රවාහන අංශයෙහි වර්ධනය, 2003 වර්ෂය තුළ මෝටර් රථ ආනයනය සහ ලියාපදිංචිය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාම තුළින් ද මනාව පිළිබිඹු වේ.

වරාය සේවා, පසුගිය වර්ෂයේ වාර්තා කල සියයට 2.4 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2003 තුළදී සියයට 10.8 කින් ඉහළ ගියේය. කොළඹ වරාය, සීමාසහිත සවුන් ඒෂියා ගේට්ට්ට් මිනිල (SAGT) සමාගම හා එක්ව, අධි විස්සේ සමාන බහාලු ඒකක දශලක්ෂ 1.96ට ප්‍රමාණයක් මෙහෙයවීය. මෙය 2002 වසරේ වාර්තා වූ අධි විස්සේ සමාන බහාලු ඒකක දශ ලක්ෂ 1.76 ට සාපේක්ෂව සියයට 10.8 ක වැඩිවීමකි. පසුගිය වසර පහ තුළ වර්ධනයක් නොපෙන්වා එකම මට්ටමක පැවති බහාලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය හා සැසදීමේදී මෙය වරාය සේවාවන් තුළ සංකෝචනාත්මක සන්ධිස්ථානයක් වූ අතර එම කාලපරිච්ඡේදය තුළ අත්පත් කරගත් ඉහළම බහාලු ප්‍රමාණය වේ. 2002 වර්ෂය හැරුණු කොට පසුගිය වසර පහ තුළ සෘණ වර්ධනයක් වාර්තා කළ බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණයෙන් සාමාන්‍යයෙන් තුනෙන් දෙකකට දායක වන ප්‍රතිනැව්ගත පරිමාවන් 2003 දී සියයට 12.2 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2003 වර්ෂයේ දී කොළඹ වරායේ සාර්ථකත්වය මූලික වශයෙන් රඳා පැවතියේ ජයා බහලු අංගනයේ (JCT) ක්‍රියාකාරීත්වය මතය. මෙහෙයවන ලද මුළු අධි විස්සේ සමාන බහලු ඒකක

දශලක්ෂ 1.96 න් සියයට 68 ක (අධි විස්සේ සමාන බහලු ඒකක දශ ලක්ෂ 1.33ක) ප්‍රමාණයක් මෙහෙයවනු ලැබුවේ ජයා බහලු අංගනය මගිනි. එය මගින් මෙහෙයවනු ලැබූ මුළු බහලුම් ප්‍රමාණය සියයට 10.6 කින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රතිනැව්ගත බහලු පරිමාවන් සියයට 14.2 කින් ඉහළ ගියේය. සේවක ඵලදායීතාව වැඩි කරගැනීම අරමුණු කොටගෙන, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය මගින් ක්‍රියාත්මක කළ ස්වේච්ඡා විශ්‍රාම ක්‍රමය මගින් සේවක අතිරික්ත අවම කර ගැනීම, 24 පැය වැඩමුර සැලසුම් සහ දිරි දීමනා ගෙවීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් මගින් ද මෙම අංශයේ සාර්ථක වර්ධනය පිළිබිඹු විය. තවද, වරාය අධිකාරිය අනුගමනය කළ අලෙවි උපාය මාර්ගයන් ද කොළඹ වරාය මගින් අඛණ්ඩව සේවා සැපයීම සඳහා නව නැව් සේවාවන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් විය.

එකතු කළ අගයෙන් ගත් කල විශාලතම අංශය වන තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳ අංශය සියයට 7.3 කින් වර්ධනය විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ සියයට 11.2 කින් ප්‍රසාරණය වෙමින් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක වූ ආනයන වෙළෙඳ උප අංශයයි. මෙම උප අංශය 2001 දී පසුබෑමකට ලක් වුවද, 2002 වර්ෂයේදී ඉහළ ගිය දේශීය ඉල්ලුම් හේතුවෙන් යථා තත්ත්වයට පත් විය. වර්ෂය පුරාම යහපත්ව පැවති පාරිභෝගික විශ්වාසනීයත්වය සහ වර්ෂයේ අග භාගයේදී යළි ස්ථාපිත වූ ආයෝජක විශ්වාසනීයත්වය හේතුවෙන් මෙම අංශයේ සාර්ථකත්වය 2003 වර්ෂයේදී අඛණ්ඩව පැවතිණි. පරිමා අගයෙන් ගත් කල 2003 වර්ෂයේදී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 28.7 කින් ද, පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 12.5 කින් ද ඉහළ ගියේය. ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා යොදාගනු ලබන ආනයනික අමුද්‍රව්‍ය ඉල්ලුම ඉහළයාම හේතුවෙන් අන්තර්

භාණ්ඩ ආනයනය ද පරිමාණ වශයෙන් සියයට 4.1 කින් වර්ධනය විය. ආයෝජන භාණ්ඩ වල ජාත්‍යන්තර මිල ගණන සාමාන්‍ය වශයෙන් සියයට 12.3 කින් පහත වැටීම, ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය වැඩි වීම කෙරෙහි බලපෑවේය. හාල් හා සීනි දේශීය නිෂ්පාදනය වැඩිවීම සහ ආදේශක ප්‍රතිච්ඡාදනය හේතුවෙන් ආනයනික පාරිභෝගික භාණ්ඩ කාණ්ඩයෙහි හාල්, තිරිඟු, හා සීනි වැනි මූලික ආහාර අයිතමයන් ආනයනය පහත වැටිණි. මෝටර් රථ සහ ගෘහස්ථ භාණ්ඩ ඇතුළත් අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය සියයට 25.3 කින් වර්ධනය විය. දේශීය නිෂ්පාදන දේශීය වෙළෙඳපොළේ අලෙවි කිරීම් ලෙස අර්ථ දක්වනු ලබන දේශීය වෙළෙඳ උප අංශය සියයට 4.4 කින් ප්‍රසාරණය විය. පාරිභෝගික විශ්වාසනීයත්වය ඉහළයාම, ඉහළ දේශීය නිෂ්පාදනය සහ පහළ මට්ටමක පැවති උද්ධමනය මෙම වර්ධනය කෙරෙහි බලපෑවේය. අපනයන වෙළෙඳ උප අංශය, 2001 දී වාර්තා කළ සියයට 8.0 ක පසුබෑමට සහ 2002 දී වර්ධනය වූ සියයට 2.0 ට සාපේක්ෂව මෙම වර්ෂයේදී සියයට 3.5 කින් ඉහළ ගියේය. පොල් නිෂ්පාදන අපනයන සියයට 24 කින් ඉහළයාම හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන අපනයන සියයට 5.5 කින් ප්‍රසාරණය විය. කාර්මික අපනයන සියයට 3.1 කින් වර්ධනය විය. කාර්මික අපනයනයන් තුළ, සියයට 67 ක් පමණ වන රෙදිපිළි සහ ඇඟලුම් කාණ්ඩයෙහි අපනයන සියයට 2.5 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර බණිජ තෙල් නිෂ්පාදන හැරුණු කොට සියයට 30 ක් පමණ වන අනෙකුත් සියළුම කාර්මික අපනයන සතුටුදායක අන්දමින් ක්‍රියාත්මක වෙමින් සියයට 5.3 කින් ප්‍රසාරණය විය. අපනයන සහ ආනයන යන දෙඅංශයේම ක්‍රියාකාරීත්වය වසර ආරම්භයේදී 2003 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථිත වර්ධන අනුපාතයන්ට වඩා යහපත් විය.

බැංකු රක්ෂණ හා නිශ්චල දේපල අංශය සියයට 10.6 කින් වර්ධනය වෙමින් සේවා අංශයේ ඉහළම ආශික වර්ධනය වාර්තා කළේය. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ බැංකු උප අංශයේ වූ සියයට 15.3 ක ප්‍රසාරණයයි. බැංකු උප අංශයෙහි ආදායමෙන් සියයට 80 කට වැඩි ප්‍රමාණයකට දායක වන පොළී ආදායම, පසුගිය වසරේ වාර්තා වූ මට්ටමේම නොවෙනස්ව පැවතිණි. එසේ වුවද, පහත වැටෙන පොළී අනුපාත හමුවේ බැංකු අංශයේ පොළී වියදම් සියයට 16 කින් පහළ වැටීම නිසා ශුද්ධ පොළී ආදායම ඉහළ ගියේය. මෙමගින් තවදුරටත් පැහැදිලි වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු අංශය ණය පොලි අනුපාත පහත හෙළීමට ඇති නොතැම්බාවය. මේ තුළින් විශේෂයෙන් ආයෝජකයන්ටත්, පොදුවේ ආර්ථිකයටත් පහළ පොළී අනුපාතයන් තුළින් ලබාගත හැකි වාසිදායක තත්ත්වයන් ලැබීම පමාවීම මනාව පිළිබිඹු වේ. මේ අතර බැංකු අංශයේ පොළී නොවන ආදායම පවත්නා මිල යටතේ සියයට 27 කින් වර්ධනය විය. විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරකම් තුළින් ඉහළ ලාභයක් ලැබීම සහ ගාස්තු මත පදනම් වූ බැංකු කටයුතු වලින් ඉහළ කොමිස් සහ ඉහළ තැරැවිකාර ආදායමක් ලැබීම, මෙම වර්ධනය කෙරෙහි හේතු වූ ප්‍රධාන කාරණා වේ. වර්ෂය පුරා බොහෝ අවස්ථාවන්හි

කොළඹ කොටස් හුවමාරුවේ පැවති යහපත් තත්ත්වය නිසා බලපත්‍රලාභී විශේෂ බැංකු අංශය, සමාගම් කොටස් වෙළෙඳාමෙන් සැලකිය යුතු ආදායමක් ලැබීය. රක්ෂණ, නිශ්චල දේපල සහ අනෙකුත් මූල්‍ය සේවා අංශයද, එම සේවා සඳහා වන අඛණ්ඩ ඉල්ලුම පිළිබිඹු කරමින් සියයට 7.1 ක සතුටුදායක වර්ධනයක් පෙන්වීය. මෙයට සාපේක්ෂ 2002 වර්ෂයේ වර්ධනය සියයට 6.6 ක් විය.

වර්ගීකරණය නොකරන ලද සියළුම අනෙකුත් සේවා වත් එනම් පෞද්ගලික අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය, හෝටල් සහ ආපනශාලා, ප්‍රචාරණ කටයුතු, පෞද්ගලික ආරක්ෂක, පවිත්‍රතා කටයුතු, පෞද්ගලික සේවා සහ අනෙකුත් සියළුම ව්‍යාපාර සේවා ඇතුළත් සේවා (අන් තැනක සඳහන් නොවන) අංශය, 2003 වර්ෂයේදී සියයට 7.2 කින් වර්ධනය විය. මෙම වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වූයේ හෝටල් සහ ආපනශාලා සේවා විශාල ලෙස ප්‍රසාරණය වීම මෙන්ම ප්‍රචාරක, මෝටර් සහ විදුලි උපාංග අළුත්වැඩියා කටයුතුවල සතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වයයි. විශේෂයෙන් බටහිර යුරෝපා සහ ආසියාතික රටවලින් පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව වැඩිවීම හේතුවෙන් හෝටල් සහ ආපනශාලාවන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2003 වර්ෂයේදී සංචාරකයින්ගේ පැමිණීම 500,642ක් වූ අතර එය සියයට 27.3 ක වර්ධනයකි. බටහිර යුරෝපයෙන් පැමිණි සංචාරකයින් සියයට 27.4 කින් වැඩි වූ අතර, ආසියාතික කලාපයෙන් පැමිණි සංඛ්‍යාව සියයට 24 කින් ඉහළ ගියේය. 93,278 ක සංචාරකයින් එක්සත් රාජධානියෙන් පැමිණි අතර, ඉන්දියාව තවදුරටත් සිය දෙවන ස්ථානය රැක ගනිමින් සංචාරකයින් 90,603 ක ආගමනයක් වාර්තා කළේය. විදේශීය සංචාරකයින් නවාතැන් ගැනීම ඉහළයාමත් සමගම හෝටල්හි ලාභදායීතාවද වර්ධනය විය. 2002 වර්ෂය තුළ වාර්තා වූ ආන්තික පහළ වැටීමට සාපේක්ෂව 2003 වර්ෂය තුළ විදේශ සංචාරකයින් ගත කල රාත්‍රී ගණන සියයට 32.9 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සියළුම ශ්‍රේණිගත හෝටල්වල දේශීය සංචාරකයින් ගත කල රාත්‍රී ගණන සියයට 7.5 කින් ඉහළ ගියේය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2003 වර්ෂය තුළ හෝටල් සහ ආපනශාලා සේවා මූර්ත වශයෙන් සියයට 22.0 කින් වර්ධනය විය. ඉහළ පාරිභෝගික ඉල්ලුම සහ සියලුම අංශයන්හි සැපයුම් කරුවන් අතර ඇති ඉහළ තරඟකාරීත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රචාරණ කටයුතු උප අංශය 2003 වර්ෂය තුළ සියයට 13.6 ක යහපත් වර්ධනයක් සනිටුහන් කළේය. මෑත වකවානුවේදී මෝටර් රථ, මෝටර් සයිකල් සහ පෞද්ගලික හා ගෘහ උපකරණ ආනයනය ඉහළයාමත් සමගම එම කාණ්ඩයෙහි භාණ්ඩවල අළුත්වැඩියා කටයුතු ද සියයට 11.7 කින් ඉහළ ගියේය.

කාර්මික අංශය

නිමැවුම් කර්මාන්ත, ඉදිකිරීම්, පතල් හා කැනීම් සහ විදුලිය, ගෑස් හා ජලය යන උප අංශ ඇතුළත් කර්මාන්ත අංශය 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 5.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය සමස්ථ වර්ධනයට සියයට 25කින් දායක විය. මෙම අංශය

2001 වර්ෂයේ සියයට 2.1 කින් සංකෝචනය වූ අතර, 2002 වර්ෂයේ සියයට 1.0 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. මේ අනුව 2003 වසරේ කාර්මික අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය 2001 වර්ෂයේ වූ පසුබෑමෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම යථා තත්ත්වයට පත්වීමක් පෙන්නුම් කරයි. කාර්මික අංශයේ සියළුම උප අංශයන් මෙම ක්‍රියාවලියට දායක විය.

කාර්මික අංශයේ විශාලතම උප අංශය වන නිමැවුම් කර්මාන්ත අංශය 2003 වර්ෂයේ සියයට 4.4 කින් වර්ධනය විය. නිෂ්පාදන කර්මාන්ත සහ කුඩා කර්මාන්තවල වර්ධනය මෙම වර්ධනයට මූලික වශයෙන් හේතු වේ. විශාල හා මධ්‍යම පරිමාණයේ කර්මාන්තවල නිෂ්පාදන ආවරණය කරන නිෂ්පාදන කර්මාන්ත උප අංශය 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 4.6 කින් වර්ධනය විය. මෙම උප අංශය 2001 වර්ෂයේ දී සියයට 3.9 කින් සංකෝචනය වූ අතර, 2002 වර්ෂයේදී දේශීය වෙළෙඳපොළ අභිමුඛ කර්මාන්තවල සතුටුදායක ක්‍රියාකාරීත්වය හේතුකොටගෙන සියයට 2.5 කින් අර්ධ වශයෙන් යථා තත්ත්වයට පත් විය. අඛණ්ඩව පැවතුන පාරිභෝගික විශ්වාසය හේතුකොට ගෙන 2003 වර්ෂයේදී ද දේශීය වෙළෙඳපොළ අභිමුඛ කර්මාන්තවල වර්ධනය තවදුරටත් පැවතිනි. සැකසූ ආහාර නිෂ්පාදනය සියයට 7.3 කින් සහ මධ්‍යපාන සියයට 12.0 කින් වර්ධනය වීම නිසා ආහාර පාන සහ දුම්කොළ උප අංශය සියයට 6.3 කින් වර්ධනය විය. දුම්කොළ කර්මාන්තයේ පසුබෑම සියයට 3.5 ක් විය. අධික බදු බර සහ නීති විරෝධීව ආනයනය කරන ලද දුම්වැටි වෙළෙඳපොළේ තිබීම දුම්කොළ කර්මාන්තයට තර්ජනයක් විය. මෙම කාලසීමාව තුළ දැව හා දැව නිෂ්පාදිත, ප්ලාස්ටික් හා පී.වී.සී. නිෂ්පාදිත, සිමෙන්ති, මූලික ලෝහ නිෂ්පාදිත සහ සැකසූ ලෝහ වැනි දේශීය වෙළෙඳපොළ අභිමුඛ කර්මාන්ත ද ප්‍රධාන වශයෙන් ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් මගින් ඇතිකල ඉල්ලුම ඉහළයාම හේතුකොට ගෙන, මනා ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. 2001 වර්ෂයේ දී උග්‍ර ලෙස සංකෝචනය වූද 2002 වර්ෂයේ දී ආන්තිකව යථා තත්ත්වයට පත් වූ ද අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්ත සියයට 2.6 ක ප්‍රමාණවත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2001 වර්ෂයේ වූ පසුබෑම සමනය කිරීමට 2002 හා 2003 වසරවල ඒකාබද්ධ වර්ධනය ප්‍රමාණවත් නොවීය. නිෂ්පාදන කර්මාන්ත අංශයෙන් සියයට 60 ක් අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්ත වීමත් එය එකතු කළ අගය, රැකියා උත්පාදනය සහ විදේශ විනිමය ඉපයුම් කෙරෙහි අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්ත වැදගත් වන නිසාත් මෙම වර්ධනය සැලකිය යුතු කරුණක් වේ.

නිෂ්පාදන කර්මාන්ත අංශයේ විශාලතම කර්මාන්ත උප අංශය වන රෙදිපිළි, ඇඟළුම් සහ සම් නිෂ්පාදන උප අංශය, 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 2.7 කින් ඉහළ ගියේය. පිරිවැය තදබල ලෙස පහත හෙළීමත් මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාත යහපත් වීම තුළින් ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදනවල තරඟකාරීත්වය පවත්වාගෙන යාමත්, මෙම වර්ධනයට උපකාරී විය. කෙසේ වෙතත්, ඇමරිකාව, ජපානය වැනි ප්‍රධාන ආනයන රටවල ආර්ථිකයක් යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීවීමත්, සමහර

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ වල අවධමනකාරී පීඩනය තවදුරටත් පැවතීමත් සහ චීනය සහ නැගෙනහිර යුරෝපයේ ඇති අඩු පිරිවැයකින් නිෂ්පාදනය කරන රටවල්වල අධික තරඟකාරීත්වයත් හේතුකොට ගෙන ඇඟලුම් කර්මාන්තය යථා තත්ත්වයට පත්වීම බලාපොරොත්තු වූවාට වඩා මන්දගාමී විය. අපනයනාභිමුඛ කර්මාන්ත වලින් රබර් නිෂ්පාදන සියයට 22 ක ඉහළම වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ලැබීය. චීනයෙන් දැඩි තරඟකාරීත්වයක් තිබියදීත්, ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරිකයන් සමග පැවති සමීප සම්බන්ධතාත්, ගුණාත්මක භාවය තවදුරටත් වැඩිදියුණු වීමත් සහ උසස් වෙළෙඳ ක්‍රමෝපායන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසත් රබර් අත්වැසුම් සහ බර වාහන ටයර් වැනි රබර් පාදක නිෂ්පාදනවල ඉල්ලුම ඉහළ ගියේය. ප්‍රථම වතාවට ඉන්දු - ලංකා නිදහස් වෙළෙඳ සම්මුතිය යටතේ 2003 වර්ෂයේ දී දේශීය ටයර් නිෂ්පාදකයෝ ඉන්දියානු වෙළෙඳපොළ ගවේෂණය කළහ.

2002 වර්ෂයේ සියයට 2.1 ක වර්ධනය සමග සැසඳීමේදී කුඩා කර්මාන්ත අංශය සියයට 6.1 ක වර්ධනයක් පෙන්වීය. රටේ විශාල වශයෙන් පැතිරුණු කුඩා කර්මාන්තය වන වී කෙටීමේ කර්මාන්තය, ඉතා සරු වී අස්වැන්න හේතුකොට ගෙන 2003 වර්ෂයේ දී හොඳින් ක්‍රියා කළේය. සැකසූ ආහාර වල වර්ධනය වන ඉල්ලුම තුළ බේකර් කර්මාන්තයද වර්ධනය විය. ලී මෝල්, කළුගල් හා ලෝහ නිෂ්පාදන සහ උළු, ගඩොල්, සිමෙන්ති ගල් සහ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත වැනි කුඩා කර්මාන්ත, ඉදි කිරීම් කර්මාන්තයේ වර්ධනයෙහි උපකාරයෙන් ප්‍රතිලාභ ලැබීය.

පසුගිය වසරේ සියයට 0.7 ක පහත වැටීම සමග සසඳන කල, 2003 වර්ෂයේදී විදුලිය, ජලය සහ ගෑස් අංශය සියයට 21.7 කින් වර්ධනය විය. 2002 වර්ෂයේ මැයි මස මැද දක්වා බලපැවැත්වූ විදුලිය කැපීම හේතුවෙන් වසරේ පළමු අර්ධය තුළ විදුලිය උත්පාදනය අඩු මට්ටමක පැවතීම සමග සැසඳීමේ දී මෙම වසරේ එම කාලයේදී විදුලිය නිෂ්පාදනය සියයට 17.4කින් වැඩි විය. වර්ෂයේ දෙවන අර්ධය තුළ උත්පාදනය සියයට 6.9කින් වර්ධනය වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් සමස්ත වර්ෂයේ විදුලි උත්පාදනය සියයට 11.7 කින් වැඩි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් නිෂ්පාදන සහ ව්‍යාපාර අංශයන් හි ඉහළ වර්ධනය හේතුකොට ගෙන විදුලිය සඳහා ඉල්ලුම වර්ෂය තුළදී සියයට 12.9 කින් වර්ධනය විය. ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ සහ පුද්ගලික විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගේ ජලවිදුලි උත්පාදනය සියයට 22.9 කින් වර්ධනය වූ අතර තාප විදුලි උත්පාදනය සියයට 4.5 කින් ඉහළ ගියේය. වර්ෂය තුළදී ඒ.ඊ.එස්. (AES) පුද්ගලික සමාගම මගින් මෙහෙවොට් 163 ක සංයුක්ත වක්‍ර තාප විදුලි බලාගාරයක් සහ කුකුලේ ගඟ ව්‍යාපෘතිය මගින් මෙහෙවොට් 70 ක ජල විදුලි බලාගාරයක් පිළිවෙලින් පෙබරවාරි මස සහ සැප්තැම්බර් මස පිහිටවීය. මේ නිසා, ස්ථාපිත ධාරිතාවය සියයට 10 කින් ප්‍රසාරණය වූ අතර, විශේෂයෙන්ම දෙවන කාර්තුවේදී විශාල වශයෙන් අඩු පිරිවැය ජල විදුලිය උත්පාදනයන් දෙවන කාර්තුවෙන් පසු ඉහළ පිරිවැයකින් යුතු තාප විදුලිය භාවිතය අඩුවීමත්

හේතුකොටගෙන විදුලිය උප ආශයේ එකතු කළ අගය සියයට 25.3 කින් වර්ධනය විය. 2002 වර්ෂයේ සියයට 60.4 හා සංසන්දනය කිරීමේ දී මෙම වර්ෂය තුළදී, මුළු විදුලි බලයෙන් සියයට 56.5 ක් තාප බලයෙන් උත්පාදනය කළේය. මේ අතර, පසුගිය වසරේ සියයට 3.8 ක ජලය බෙදාහැරීමෙහි වර්ධනය හා සැසඳීමේදී මෙම වසරේදී එය සියයට 1.4 ක් විය.

2003 වර්ෂයේ දී ඉදිකිරීම් ආශය සියයට 5.5 කින් වර්ධනය විය. 2001 වර්ෂයේ ආර්ථික අවපාතයත් සමග ඉදිකිරීම් ආශය අර්බුදකාරී තත්ත්වයන්ට මුහුණ දුන් අතර 2002 සීමිත වර්ධනයක් සහිතව සමස්ත ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වූවත් ආයෝජන අඩු මට්ටමක පැවතීම සහ විශාල පරිමාණයේ රජයේ යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක වීම දුර්වලවීම හේතුකොට ගෙන මෙම ආශය සියයට 0.8 කින් පහත වැටිණි. 2003 වර්ෂයේ වර්ධනය මහල් නිවාස සහ කුඩා නිවාස සංකීර්ණයන් ඉදිකිරීම, සුපිරි වෙළෙඳසැල් සහ සිල්ලර වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීම, ඉන්ධන පිරවුම්හල් සහ පුද්ගල නිවාස ඉදිකිරීම වැනි රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික ආශයේ කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණයේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුකොට ගෙන සිදු විය. උතුරේ සහ දකුණේ සිදුවෙමින් පවතින විශාල පරිමාණයේ මාර්ග සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමත් ඉදිකිරීම් ආශයේ වර්ධනයට දායක විය. ඉදිකිරීම් ආශයේ වර්ධනය සීමෙන්හි සහ අනෙකුත් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍යවල නිෂ්පාදනය, ආනයනය සහ අලෙවිය ඉහළයාම තුළින් පිළිබිඹු විය.

කෘෂිකාර්මික ආශය

පසුගිය වර්ෂයේ සියයට 2.5 කින් වර්ධනය වූ කෘෂිකාර්මික ආශය, 2003 වර්ෂයේ දී ව්‍යුහාත්මක අනුමානාවත් සහ මිශ්‍ර කාලගුණික තත්ත්වයන් මධ්‍යයෙහි සියයට 1.5 කින් වර්ධනය විය. කෘෂිකාර්මික ආශයේ සාපේක්ෂ වැදගත්කම තවදුරටත් හීන වෙමින් පසුගිය වර්ෂය වාර්තා කළ සියයට 19.8 ට සංසන්දනාත්මකව 2003 දී සියයට 19.0 ක් විය. 2003 වර්ෂයේ දී එළවළු, වී, පොල්, රබර් සහ සුළු අපනයන හෝග නිෂ්පාදනය ඉහළ ගිය නමුදු තේ, අතුරු ආහාර හෝග සහ දුම්කොළ නිෂ්පාදන පරිමාවන් පහත වැටුණි. 2003 මැද භාගයේ දිවයිනේ සමහර ප්‍රදේශවල ඇති වූ ගංවතුර තත්ත්වය බොහෝ කෘෂිකාර්මික හෝග එලදාව කෙරෙහි අයහපත් බලපෑමක් ඇති කළේය.

වතු වගා ආශය තුළ තේ නිෂ්පාදනය කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 303.2 ක එලදාවක් වාර්තා කරමින් සියයට 2.2 ක සෘණ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. පසුගිය කාල පරිච්ඡේදය තුළ අබණ්ඩව වසර හතක් පුරා වාර්තාගත තේ අස්වැන්නක් ලැබුණු අතර, ඉහළම අස්වැන්න 2002 වසරේ කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 310 ක් ලෙස වාර්තා විය. 2003 වසරේ තේ නිෂ්පාදනය පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ වසරේ අග පැවති වියළි කාලගුණික තත්ත්වය නිසා උස් බිම් තේ නිෂ්පාදනය, සියයට 6.2 කින් පහත වැටීමය. පහත් බිම් තේ නිෂ්පාදනය එම ප්‍රදේශයන්හි වසර මැද ඇති වූ වැසි හේතුවෙන් හටගත් ගංවතුර සහ නාය යෑම් තත්ත්වයන් හි

ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආන්තික වශයෙන් පහත වැටිණි. ඉරාක යුද්ධය හේතුවෙන් වසරේ මුල් භාගයේදී පහත වැටුණු තේ මිල වසරේ අග භාගයේදී යළි ආකර්ශණීය මට්ටමකට පත් විය. 2003 වසරේදී සමස්ත වශයෙන් තේ මිල සියයට 0.3 කින් ආන්තික ලෙස පහත වැටුණි. 2003 දී තේ අපනයනය කිලෝග්‍රෑම් දශලක්ෂ 298.3 ක වාර්තාගත ප්‍රමාණයක් වූ අතර එය 2002 අපනයනය කළ ප්‍රමාණයට වඩා කිලෝග්‍රෑම් දශ ලක්ෂ 6.5 ක් ඉක්මවීය.

රබර් මිල ගණන් සියයට 51 කින් වැඩි වුවද 2003 වර්ෂයේ රබර් නිෂ්පාදනය වැඩි වූයේ සියයට 1.7 කින් පමණි. කෙසේ වුවද 2003 සැප්තැම්බර් දක්වා නිෂ්පාදනය වැඩිවන ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබිණි. ජාත්‍යන්තර රබර් මිල ඉහළයාම කෙරෙහි, නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල නිෂ්පාදනය අඩුවීම සහ ලෝක ආර්ථික වර්ධනය හා සමාගාමීව ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුම දැක්විය හැක. මුළු නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 60 ක් පමණ ප්‍රයෝජනයට ගන්නා රබර් ආශ්‍රිත නිමැවුම් කර්මාන්තයන්හි වර්ධනය හේතුවෙන්, දේශීය රබර් පරිභෝජනය ද ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යමින් පවතී.

පොල් නිෂ්පාදනය 2001 පළමු කාර්තුවේ පටන් වාර්තා කළ අබණ්ඩ පහත වැටීමට පසුව මෙම වසරේ සියයට 7.1 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2002 වසර පුරා පැවති යහපත් කාලගුණික තත්ත්වයේ පසුකාලීන බලපෑම නිසා පසුගිය වසරේ වාර්තා කළ ගෙඩි දශලක්ෂ 2,392 ට සාපේක්ෂව 2003 වර්ෂයේ ගෙඩි දශලක්ෂ 2,562 ක එලදාවක් පෙන්වීය. මෙම වර්ධනය කෙටි කාලයේදී තවදුරටත් පවතිනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. පොල් නිෂ්පාදනයේ දක්නට ලැබුණු වර්ධනය, වාර්ෂික සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන මිල සියයට 11.6 කින් පහළ වැටීම තුළින් මනාව පිළිබිඹු වේ. තවද, වර්ෂයේ දෙවන භාගය තුළ මිල තත්ත්වයන් සියයට 26 කින් පහත වැටීම ද සැලකිය යුතු කරුණකි.

දේශීය කෘෂිකර්මාන්තය තුළ වී නිෂ්පාදනය 2003 වර්ෂයේ දී මෙට්‍රික් ටොන් දශලක්ෂ 3.067 ක් වූ අතර එය පෙර වසර හා සැසඳීමේදී සියයට 7.2 ක වර්ධනයකි. වී නිෂ්පාදනය මහ සහ යල කන්න දෙකෙහිදීම වාර්තාගත අස්වැන්නක් පෙන්නුම් කළේය. 2002/2003 මහ කන්නයේදී වී නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් දශලක්ෂ 1.895 ක් වූ අතර එය පෙර මහ කන්නයට සාපේක්ෂව සියයට 6.8 ක වර්ධනයකි. යල අස්වැන්න සියයට 7.9 කින් වර්ධනය වෙමින් මෙට්‍රික් ටොන් දශලක්ෂ 1.172 ක් වාර්තා කළේය. වර්ෂය තුළ වී නිෂ්පාදනයෙහි එකතු කළ අගය සියයට 7.4 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ජනවාර්ගික අර්බුදය හේතුවෙන් උතුරු නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල අනහැර දමා තිබුණු ඉඩම්, සාම ක්‍රියාදාමය නිසා යළි වී වගාව සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි විය. තවද සතුටුදායක කාලගුණික තත්ත්වය මෙම ඉහළ අස්වැන්න ලබාගැනීම කෙරෙහි දායක විය. අස්වද්දන ලද මුළු බිම් ප්‍රමාණය සියයට 15.2 කින් වර්ධනය වූ අතර, උතුරු - නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන් හි එය සියයට 17.8 කින් ඉහළ

2.2 සංඛ්‍යා සටහන
අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික උප අංශයේ සංයුතිය

අංශය	1996 ස්ථාවර මිල අනුව එකතු කළ වටිනාකම (රු. දශලක්ෂ)		
	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)
මුළු එකතුව	76,205	78,397	79,797
එළවළු	35,166	34,155	35,761
අතුරු ආහාර හෝඟ (ඇ)	15,312	17,126	16,216
සුළු අපනයන හෝඟ (ඈ)	6,297	7,116	7,443
උක්ගස්	1,048	1,058	1,217
දුම්කොළ	1,297	1,487	1,435
සත්ව පාලනය (ඉ)	7,377	7,303	7,431
අනෙකුත්	9,708	10,152	10,294

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- (අ) සංශෝධිත
- (ආ) තාවකාලික
- (ඇ) අතුරු ආහාර හෝඟ කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් අර්තාපල්, මිරිස්, රතුපැණ, ලොකුපැණ, මුංඇට, කවිසි, කුරක්කන් ඇතුළු අනෙකුත් අතුරු ආහාර හෝඟ වලින් සමන්විත වේ.
- (ඈ) සුළු අපනයන හෝඟ කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් කෝපි, ගම්මිරිස්, කුරුඳු, කරංචුනැටි, කපු, මුලන් හා අනෙකුත් සුළු අපනයන හෝඟ වලින් සමන්විත වේ.
- (ඉ) සත්ව පාලන කාණ්ඩය ප්‍රධාන වශයෙන් කිරි, බිත්තර, කුකුල් මස් හා අනෙකුත් මස් නිෂ්පාදන කටයුතුවල එකතු කළ අගයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

ගියේය. කෙසේ වුවද ආන්තික ඉඩම් වගා කිරීම හේතුවෙන් ශුද්ධ හෙක්ටයාරයකට සාමාන්‍ය අස්වැන්න පහත වැටිණි. වී මිල සියයට 8.6 කින් පහත වැටීම සහ සහල් ආනයන පරිමාව සියයට 64 කින් පහළ යාම, වර්ෂය තුළ වාර්තා වූ ඉහළ නිෂ්පාදන පරිමාවන් මනාව පිළිබිඹු කරයි.

එළවළු, පලතුරු, අතුරු ආහාර හෝඟ, සුළු අපනයන හෝඟ, සත්ව පාලනය, උක්ගස් සහ දුම්කොළ යනාදී උප අංශ ඇතුළත් අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික අංශය 2003 සියයට 1.8 කින් වර්ධනය විය. මේ කාණ්ඩය තුළ එළවළු නිෂ්පාදනය සියයට 4.0 කින් ඉහළ ගියේය. සාමාන්‍යයෙන් පහතරට එළවළු බොහොමයක පාහේ නිෂ්පාදන පරිමාවන් වැඩි වූ අතර උඩරට එළවළු එළදාව පහත වැටිණි. අතුරු ආහාර හෝඟ නිෂ්පාදනය සියයට 4.3 කින් පහළ වැටිණි. මෙය මහ කන්නයේ අස්වැන්න සියයට 1.2 කින් ඉහළ යාමත්, යල කන්නයේ සියයට 10.5 ක පහත වැටීමත් නිසා ඇති වූ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. අතුරු ආහාර හෝඟ නිෂ්පාදනයේ පහළ වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ අර්තාපල් නිෂ්පාදනයේ වූ පහත වැටීමයි.

සුළු අපනයන හෝඟ කාණ්ඩය සියයට 4.6 කින් වර්ධනය විය. කෝපි, සාදිකාකා, වසාවාසි, කරදමුංඟ සහ බුලත් යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ අපනයන පරිමාවන් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, අපනයන ආදායම 2002 දී වාර්තා වූ සියයට 52 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සියයට 22.5කින් පහළ ගියේය. දුම්කොළ නිෂ්පාදනය සියයට 3.5 කින් පහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා පෙර සඳහන් කළ පරිදි දුම්කොළ කර්මාන්තයේ ඇති වූ පසුබෑම හේතු විය. සත්වපාලන උප අංශය සියයට 1.8 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. කුකුළු මස් නිෂ්පාදනය 2002 වර්ෂයේ වාර්තා කළ සියයට 4.7 ට සාපේක්ෂව මෙම වසරේ සියයට 3.6 කින්

ඉහළ ගියේය. මේ අතර, ඉහළ පිරිවැය, විශේෂයෙන් ගව ආහාර මිල ඉහළ යාම වැනි අහිතකර තත්ත්වයන් මත වුවද, කිරි නිෂ්පාදනයේ එකතු කළ අගය සියයට 1.2 කින් වර්ධනය විය.

ප්‍රාථමික දත්ත මූලාශ්‍රවලට අනුව, මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වර්ෂය තුළ සියයට 5.5 කින් පහත වැටිණි. මෙය, කරදිය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සියයට 6.8 කින් පහළ යාමෙන් මිරිදිය මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය සියයට 7.6 කින් ඉහළ යාමෙන් ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයක් වූ අතර, එම අංශයේ එකතු කළ අගය සියයට 6.9 කින් පහත හෙලීමට සමත් විය. බහු දින බෝට්ටු සංචිතය අඩුවීම, සහ 2003 වසරේ මැයි, ජූනි මාසයන් හිදී දකුණු සහ වයඹ මුහුදු තීරයන් හි පැවති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් හේතුවෙන් මුහුදු යාමට නොහැකි වීමද මුහුදු මත්ස්‍ය අංශයේ පසුබෑමට බලපෑ ප්‍රධාන සාධක විය. මාළු නිෂ්පාදනය කෙරෙහි උතුරු මුහුදු සීමාව තුළ අනවසර මාළු ඇල්ලීමද අයහපත් ලෙස බලපා ඇත. මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනයේ පහත වැටීම, සාමාන්‍ය මාළු මිල ගණන් සියයට 7.4 කින් ඉහළ යාම තුළින් මනාව පිළිබිඹු වේ. සටන් විරාමය, උතුරු - නැගෙනහිර ප්‍රදේශයන් හි දේශීය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන කෙරෙහි ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කළද, අවුරුදු දෙකකට පසුව වුවද මත්ස්‍ය අංශය තුළ එවන් සංවර්ධනයක් තවමත් එල ගැන්වී නොමැත. ශීතකරණ පහසුකම් සීමාවීමත්, මෙම ප්‍රදේශයේ සිට මාළු ප්‍රවාහනය සඳහා උපකාරී වන අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු නොවීමත්, මේ සඳහා හේතුන් ලෙස දැක්විය හැකියි.

2.3 වියදම

ආර්ථිකයෙහි පෞද්ගලික අංශයෙහි හා රාජ්‍ය අංශයෙහි පරිභෝජන හා ආයෝජන වියදමෙහි එකතුව වන දළ දේශීය වියදම මගින් දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් විසින් ජාතික කරනු ලබන සමස්ත ඉල්ලුම ගණනය කරනු ලැබේ. 2003 වර්ෂයේ දළ දේශීය වියදම හෝ මුළු දේශීය ඉල්ලුම පවත්නා මිල ගණන් යටතේ රුපියල් බිලියන 1,876 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තුකර ඇති අතර, එය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 10.9 ක ඉහළයාමක් පෙන්නවයි. මීට සාපේක්ෂව 2002 වර්ෂයෙහි වර්තන මිල යටතේ දේශීය ඉල්ලුමෙහි වර්ධනය සියයට 13.1 ක් විය. 2002 වර්ෂයේ දේශීය ඉල්ලුමෙහි මූර්ත වර්ධනය සියයට 6.6 ක් වූ අතර, එම ඉහළයාම 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 8.4 ක් විය. 2003 වර්ෂයේ දේශීය ඉල්ලුම වැඩි වේගයකින් ඉහළ යාම එම වර්ෂයේ පැවති මනා සාර්ව ආර්ථික පරිසරය තුළ පාරිභෝගික හා ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය ඉහළ යාමත්, 2003 වර්ෂයේ අඩු මට්ටමක පැවති උද්ධමනයන් නිසා සිදු විය. මුළු වියදමෙන් පරිභෝජන වියදම සියයට 78 කට දායක වූ අතර, 2002 වර්ෂයේ දී ද පරිභෝජන වියදමෙහි දායකත්වය එම මට්ටමෙහි ම පැවතිණි. වෙළෙඳපොළ මිල යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනය (දළ දේශීය වියදම + ශුද්ධ ආනයන) රුපියල් බිලියන 1,760 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තුකර ඇති අතර එය සියයට 11.2 ක ඉහළ යාමක් වේ.

2.3 සංඛ්‍යා සටහන

සමස්ත ඉල්ලුම

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ					
	පවත්නා මිල අනුව			1996 ස්ථාවර මිල අනුව		
	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)
1 දේශීය ඉල්ලුම						
පරිභෝජනය	1,185,482	1,353,428	1,483,164	826,552	880,489	934,555
(% වෙනස)	14.2	14.2	9.6	0.2	6.5	6.1
දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	309,684	337,782	392,940	214,731	229,094	267,945
(% වෙනස)	-12.2	9.1	16.3	-17.5	6.7	17.0
මුළු දේශීය ඉල්ලුම	1,495,166	1,691,210	1,876,104	1,041,283	1,109,583	1,202,500
(% වෙනස)	7.5	13.1	10.9	-4.0	6.6	8.4
2 බාහිර ඉල්ලුම						
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයන	525,398	570,995	629,696	352,064	374,223	392,148
(% වෙනස)	7.1	8.7	10.3	-5.3	6.3	4.8
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයන (අ)	613,167	679,550	745,520	461,917	515,448	569,121
(% වෙනස)	-1.7	10.8	9.7	-9.5	11.6	10.4
ශුද්ධ බාහිර ඉල්ලුම	-87,768	-108,555	-115,824	-109,853	-141,225	-176,973
3 මුළු ඉල්ලුම	1,407,398	1,582,655	1,760,280	931,430	968,358	1,025,527
(% වෙනස)	11.9	12.5	11.2	-1.5	4.0	5.9

(අ) සංශෝධිත
 (ආ) තාවකාලික
 (ඇ) ආවේණික මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා ගත් ණය මුදලින්, ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 292.8 ක් එම ආවේණික මිලදී ගැනීම සඳහා වන වියදම වර්ෂයෙන් ඇතුළත් කර තැන.

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

පවත්නා මිල ගණන් යටතේ පරිභෝජන වියදම රුපියල් බිලියන 1,483 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 9.6 ක ඉහළ යාමක් විය. මෙය සාමාන්‍ය මිල මට්ටම සියයට 3.2 කින් හා මූර්ත පරිභෝජනය සියයට 6.1 කින් ඉහළයාමක් පිළිබිඹු කරයි. මුළු පරිභෝජනයෙන් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම සියයට 10.7 කින් ඉහළ ගිය අතර, 2002 දී සියයට 3.6 කින් අඩු වූ රජයේ පරිභෝජන වියදම 2003 දී තවදුරටත් අඩු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මුළු වියදමෙහි පරිභෝජන ප්‍රතිශතය 2002 දී වාර්තා වූ සියයට 90 සිට 2003 දී සියයට 91 දක්වා තවදුරටත් වැඩි විය. පෞද්ගලික අංශය මූලික කරගත් ආර්ථික වර්ධන ප්‍රතිපත්තියට සමගාමීව රාජ්‍ය අංශයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් අඩුවීමත් සමග රාජ්‍ය පරිභෝජන වියදමෙහි ක්‍රමික අඩුවීමක් මෑත කාලයේදී දැකිය හැකි විය. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි, දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ සඳහා වන පිරිවැය සියයට 9.2 කින් ඉහළ ගිය අතර, දේශීය ඉල්ලුම සැලකිය යුතු අන්දමින් ඉහළයාම හේතුකොට ගෙන භාණ්ඩ සහ සාධක නොවන ආනයනය සඳහා වන වියදම සියයට 14.1 කින් ඉහළ ගියේය.

පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි වැඩිම වියදම් ශීර්ෂය වූයේ පසුගිය වර්ෂයෙහිදී මෙන්ම ආහාර හා මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග ශීර්ෂයයි. මෙම දත්ත පෙළ ඇරඹී 1996 සිටම මෙම ශීර්ෂයේ සාපේක්ෂ වැදගත්කමෙහි අඩුවීමක් දැකිය හැකි විය. ජීවන තත්ත්වයෙහි සහ ජීවිතයේ ගුණාත්මක තත්ත්වයෙහි වූ වර්ධනයත් සමග ආහාර වැනි මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වූ සාපේක්ෂ වියදම් ප්‍රතිශතය අනෙකුත්

අංශයන් සඳහා විවිධාංගීකරණය වී ඇත. 2003 දී, ආහාර සහ මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග ශීර්ෂය සියයට 1.7 කින් වර්ධනය වූ අතර, මෙය සියළුම ශීර්ෂයන් වාර්තා කල අඩුම වර්ධන වේගය විය. සහල්, සීනි, පොල්, පොල්තෙල් සහ ඇතැම් අතුරු ආහාර භෝග වැනි අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය වල මිල පහත වැටීම මෙම අඩු වර්ධනය කෙරේ මූලික වශයෙන් බලපෑවේය. ඇයුම් සඳහා වන වියදම් ප්‍රතිශතය ආන්තික වශයෙන් අඩු වී සියයට 6 ට අඩු මට්ටමක පැවතීමේ වියදම් ශීර්ෂ අතුරින් වැඩිම වර්ධනය වාර්තා කළේ සියයට 48 කින් ඉහළ ගිය ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා වන වියදම් ශීර්ෂයයි. මෙම ඉහළයාම තව මෝටර් රථ 2003 වර්ෂයේ ආනයන කිරීම හා ලියාපදිංචි කිරීම ඉහළයාම තුළින් පිළිබිඹු විය. එසේම මිල ගණන් ඉහළ ගොස් තිබියදීත්, ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා ඉන්ධන පාවිච්චිය ඉහළයාමද, ප්‍රවාහන වියදම් ඉහළයාම කෙරෙහි දායක විය. 2003 දී සංකීර්ණ කටයුතු සඳහා වන වියදම් ද සියයට 33 කින් ඉහළ ගියේය. මේ සඳහා උපකාරී වූයේ දුරකථන පහසුකම් දිවයින පුරා ලබාගත හැකි වීම සහ එහි පාවිච්චිය ඉහළ යාමයි. කෙසේ වුවත් මුළු පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙන් සංකීර්ණය සඳහා වන වියදම් ප්‍රතිශතය සියයට 2.2 ක් විය. මීට අමතරව, නිවාස සහ උපයෝගීතා සේවා, සෞඛ්‍ය සහ විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වන වියදමද 2003 වර්ෂයේ දී සැලකිය යුතු අනුපාතයකින් ඉහළ ගියේය. මෙම සෑම ශීර්ෂයක්ම වාගේ මූර්ත පරිභෝජනයෙහි ඉහළයාමක් පෙන්වීය. පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදමෙහි අරමුණු ප්‍රකාර වර්ගීකරණය (සංඛ්‍යා ලේඛණ පරිශීෂ්ටය - සංඛ්‍යා සටහන 7) පෙන්වා දෙන්නේ

2003 ආර්ථික වර්ධනය මූලික වශයෙන් සේවා කටයුතු පදනම් කරගෙන සිදු වී ඇති බවයි. මෙම සංඛ්‍යාලේඛණ හෙළිදරව් කරන්නේ භාණ්ඩ සඳහා වන ඉල්ලුම සේවා සඳහා වන ඉල්ලුමට සාපේක්ෂව අඩු වේගයකින් වර්ධනය වූ බවයි. ශ්‍රී ලංකාව අඩු අදායම් කාණ්ඩයේ රටක සිට ඒක පුද්ගල ආදායමෙහි ඉහළයාමත් සමග, මූලික අවශ්‍යතා සඳහා වන සාපේක්ෂ වියදම් ප්‍රතිශතය අඩු වී එය පාරිභෝගිකයන් විසින් තෝරාගන්නා ලද සේවා සඳහා විතැන්වෙමින් පවතින බව මෙම තොරතුරු මගින් සනාථ වේ.

දළ දේශීය ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය හෙවත් ආයෝජන වියදම පවත්නා මිල ගණන් යටතේ රුපියල් බිලියන 393 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, එය සියයට 16.3 ක ඉහළ යාමකි. පසුගිය වර්ෂය තුළ එම ඉහළයාම සියයට 9.1 ක් විය. මූර්ත වශයෙන්, ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය 2003 වර්ෂයේ දී සියයට 17.0 කින් ඉහළ ගිය අතර පසුගිය වර්ෂයේ එම ඉහළ යාම සියයට 6.7 ක් විය. 2001 සහ 2002 වර්ෂයන් හිදී ආයෝජන වියදම 2000 වර්ෂයේ දී වාර්තා වූ මට්ටමට වඩා පහළ මට්ටමක පැවතිණි. 2003 වර්ෂයේ දී මෙම මට්ටම ඉක්මවා යාමක් දැකිය හැකි විය. සටන් විරාමය හා සාම ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීම, රජයේ ආර්ථික වැඩ සටහන සඳහා ආධාර දෙන කණ්ඩායමේ අනුග්‍රහය ලැබීම, පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පැවතීම සහ යහපත් සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණය ආයෝජන වියදම ඉහළයාම කෙරෙහි බලපෑ හේතු සාධකයක් විය.

ආයෝජන වියදම් යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ක්‍රියාවලියේදී මූලිකත්වය ගත්තේ පෞද්ගලික අංශයයි. 2002 දී සමස්ත ආයෝජන අනුපාතය සියයට 22.0 සිට සියයට 21.3 දක්වා පහත වැටුණු නමුදු පෞද්ගලික ආයෝජන අනුපාතය (පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනය / ද.දේ.නි.) 2002 වර්ෂයේ දී අඛණ්ඩව වර්ධනය වෙමින් සියයට 16.2 සිට 16.7 දක්වා ඉහළ ගියේය. 2003 වර්ෂයේ දී මෙම අනුපාතය 17.0 දක්වා තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් විදුලි උත්පාදනය, දුරකථන සංනිවේදනය, ප්‍රවාහනය සහ

සිල්ලර වෙළෙඳාම යන අංශ කෙරෙහි යොමු විය. ආශික වශයෙන් සලකන කල, ප්‍රවාහන උපකරණ සඳහා ආයෝජන සියයට 38කින් ඉහළ ගියේය. ගොඩනැගිලි සහ අනෙකුත් ඉදිකිරීම් සඳහා වන ආයෝජනය සියයට 14 කින් ඉහළ ගිය අතර, යන්ත්‍රාගාර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා වන ආයෝජනය සියයට 10 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම ආයෝජන කටයුතු වලින් බොහොමයක් වර්ෂයේ දෙවැනි භාගයේදී සිදු වූ බැවින්, මේවායේ බලපෑම 2004 වර්ෂයේ නිෂ්පාදනයෙහි ද පිළිබිඹු වනු ඇත.

රාජ්‍ය ආයෝජන පසුගිය වර්ෂයට වඩා සියයට 28 ක වර්ධනයක් පෙන්වමින් රුපියල් බිලියන 40.7 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇත. 2002 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය ආයෝජන සියයට 25 කින් අඩු විය. 2003 වර්ෂයේ රජයේ ආයෝජන වියදම් ඉහළයාම රජයේ පරිභෝජන වියදම අඩුවීමට සමගාමීව සිදු විය. රජයේ ආයෝජන මූලික වශයෙන් කොළඹ-මාතර අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය ඇතුළු මාර්ග සංවර්ධනය, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කටයුතු සහ උතුරු-නැගෙනහිර පළාත්වල පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා යොමු විය. ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන කටයුතු කුඩා පරිමාණ විදුලි ව්‍යාපෘතීන්, ජල සම්පාදනය සහ මාර්ග සංවර්ධනය වැනි කටයුතු කෙරෙහි යොමු විය.

2.4 පවත්නා සම්පත් සහ උපයෝජනය

රටක සමස්ත සම්පත් ප්‍රවාහය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් ද (දේශීය සම්පත්) භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයනයෙන් ද (විදේශීය සම්පත්) සමන්විත වෙයි. මෙය පවත්නා මිල ගණන් යටතේ රුපියල් බිලියන 2,506ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තුකර ඇති අතර, පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 10.8 ක වර්ධනයක් වේ. මෙය දේශීය සම්පත් රුපියල් බිලියන 178 ක වර්ධනයෙන් ද (සියයට 11.2 කින්) විදේශීය සම්පත් රුපියල් බිලියන 66 ක වර්ධනයෙන් ද (සියයට 9.7 කින්) සමන්විත විය. මූර්ත වශයෙන්, පවත්නා සම්පත් සියයට 7.5 කින් ඉහළ ගියේය. මෙයට දේශීය සම්පත් සියයට 5.9 කින්

2.4 සංඛ්‍යා සටහන
සම්පත් සංයුතිය සහ උපයෝජනය (1996 ස්ථාවර මිල අනුව)

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ			ප්‍රතිශතාත්මක දායකත්වය			ප්‍රතිශතාත්මක වර්ධනය	
	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)	2002 (අ)	2003 (ආ)
1. මුළු සම්පත්	1,393,347	1,483,806	1,594,648	100	100	100	6.5	7.5
වෙළෙඳ මිල අනුව ද.දේ.නි.	931,430	968,358	1,025,527	67	65	64	4.0	5.9
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයන(ඇ)	461,917	515,448	569,121	33	35	36	11.6	10.4
2. උපයෝගීකරණය	1,393,347	1,483,806	1,594,648	100	100	100	6.5	7.5
පරිභෝජනය	826,552	880,489	934,555	59	59	59	6.5	6.1
දළ දේශීය ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය	214,702	226,037	266,428	15	15	17	5.3	17.9
පෞද්ගලික අංශය හා රජයේ සංස්ථා	185,490	204,490	234,980	13	14	15	10.2	14.9
රජය	29,212	21,547	31,448	2	1	2	-26.2	46.0
නොග වෙනස්වීම්	29	3,057	1,517	0	0	0	10,441.4	-50.4
භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයන	352,064	374,223	392,148	25	25	25	6.3	4.8

(අ) සංයෝධන
(ආ) තාවකාලික
(ඇ) අවන්යානා මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා ගත් ණය මුදලින්, ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 2928ක් එම අවන්යානා විනාශ වීම නිසා 2001 වර්ෂය සඳහා සාධක නොවන සේවාවන් වශයෙන් ඇතුළත් කර නැත.

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ඉහළ යාමද භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා ආනයනය සියයට 10.4 කින් ඉහළ යාමද අයත් වේ. 2002 දී මෙම වර්ධන අනුපාතයන් පිළිවෙලින් සියයට 4.0 ක් සහ සියයට 11.6 ක් විය.

සම්පත් උපයෝජනය සලකන විට පරිභෝජනය මූර්ත වශයෙන් සියයට 6.1 කින් ඉහළ ගියේය. 2002 වර්ෂයේ මෙයට සාපේක්ෂ වර්ධනය සියයට 6.5 ක් විය. ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සඳහා සම්පත් උපයෝජනය සියයට 17.9 කින් ඉහළ ගිය අතර භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයනය සියයට 4.8 කින් ඉහළ ගියේය. 2002 වර්ෂයේ දී මෙම වර්ධනයන් පිළිවෙලින් සියයට 5.3 ක් හා සියයට 6.3 ක් විය. පවත්නා මුළු සම්පත්වලින් සියයට 58.6 ක් පරිභෝජනය කෙරුණු අතර, එය 2002 පැවති මට්ටමට සාපේක්ෂව අඩුවීමක් පෙන්වයි. මෙම පහත යාම, 2003 දී ආයෝජන කටයුතු සඳහා වන උපයෝජනය සියයට 15.2 සිට සියයට 16.7 දක්වා ඉහළයාමක් සමනය විය. භාණ්ඩ හා සාධක නොවන සේවා අපනයනයන් හි ප්‍රතිශතය සියයට 25 ට ආසන්න මට්ටමෙහි නොවෙනස්ව තිබිණි. 2002 හා 2003 වර්ෂවල මූර්ත පරිභෝජනය පිළිවෙලින් සියයට 6.5 කින් හා 6.1 කින් ඉහළයාම තුළින් තවදුරටත් මෙම වර්ෂ දෙකෙහි පැවති පාරිභෝගික විශ්වාසදායකත්වය පිළිබිඹු කරයි. 2002 වර්ෂයේ සියයට 5.3 ක් වූ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනයෙහි වර්ධනය 2003 හිදී සියයට 17.9 ක් වීමෙන්, 2003 වර්ෂයෙහි පැවති ආයෝජන විශ්වාසදායකත්වය ද සනාථ කෙරේ.

2.5 දේශීය ඉතුරුම් හා ජාතික ඉතුරුම්

පෞද්ගලික ඉතුරුම් හා රාජ්‍ය ඉතුරුම්වලින් සමන්විත වන දේශීය ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 277 ක් වශයෙන් ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එය පසුගිය වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 20.9 කින් වර්ධනය වී ද.දේ.නි.යෙහි වර්ධනයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ඉහළයාමක් පෙන්වයි. 2002 වර්ෂයේ දී මෙම වර්ධනය සියයට 3.3 ක් විය. මෙම වර්ධනයට පෞද්ගලික අංශය ද රාජ්‍ය අංශය ද දායක විය. පෞද්ගලික

ඉතුරුම් 2003 දී සියයට 12.4 කින් වර්ධනය විය. ලාභදායකත්වය ඉහළයාමත්, මනා ක්‍රියාකාරීත්වයක් හේතුවෙන් මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් දායක වූවේ ආයතනික අංශයයි. 2003 වර්ෂයේ පැවති පාරිභෝගික විශ්වාසදායකත්වය හේතුවෙන් වියදම් වර්ධනය වීමත්, ඉතුරුම් අඩුවීමත් තුළින් කුටුම්භ අංශයේ ඉතුරුම් වර්ධනය වූයේ අඩු වේගයකිනි. මේ අතරතුර රාජ්‍ය නිර්-ඉතුරුම් සියයට 15.7 කින් යහපත් තත්ත්වයකට පත් විය. මේ අනුව, පසුගිය වර්ෂයේ සියයට 14.5 ක් වූ දේශීය ඉතුරුම් අනුපාතය (දේශීය ඉතුරුම්/ද.දේ.නි.) 2003 දී සියයට 15.7 දක්වා ඉහළ ගියේය.

දේශීය ඉතුරුම්, ශුද්ධ විදේශීය පෞද්ගලික සංක්‍රාම, විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම යන අයිතමයන්ගේ එකතුවක් වන ජාතික ඉතුරුම් රුපියල් බිලියන 375 ක් දක්වා සියයට 21.2 කින් දක්වා ඉහළ ගියේය. ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතය (ජාතික ඉතුරුම්/ද.දේ.නි.) පසුගිය වර්ෂයේ පැවති මට්ටමට සාපේක්ෂව සියයට 1 කට ආසන්න ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යමින් 2003 වර්ෂයේදී සියයට 21.3 ක් වාර්තා කළේය. විදේශීය ශුද්ධ සංක්‍රාම ආදායම, තවදුරටත් සෘණ මට්ටමක පැවතියේ වී නමුදු, යහපත් අන්දමින් ක්‍රියාකාරී වෙමින් දේශීය ඉතුරුම් වර්ධන වේගය ඉක්ම වූ වර්ධන වේගයක් ජාතික ඉතුරුම් වලට වාර්තා කිරීමට උපකාරී විය. ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශවල රැකියාවල නියුතු වූවන්ගේ ප්‍රේෂණවලින් සමන්විත ශුද්ධ පෞද්ගලික සංක්‍රාම සියයට 10.8 කින් ඉහළ ගිය අතර, එම වර්ධනය පසුගිය වසර කිහිපය තුළ වාර්තා වූ වර්ධනය සමග සසඳන කල පසුබෑමක් පෙන්වයි. මේ සඳහා බලපෑ එක් හේතුවක් වන්නේ ඇමරිකානු ධොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල ස්ථාවර මට්ටමක පැවතීම නිසා එම ප්‍රේෂණයන්ගේ රුපියල් වටිනාකමෙහි වර්ධනය අඩුවීමයි. මේ අතරතුර රැකියා සඳහා විදේශගතවන්නන්ගේ අඩුවීමක් ද 2003 වර්ෂයේ දී දැකිය හැකි විය. 2002 වර්ෂයේ දී ජාතික ඉතුරුම්වලින් සියයට 34 කට දායක වූ ශුද්ධ විදේශීය පෞද්ගලික සංක්‍රාම 2003 වර්ෂයේ දී දැක් වූ දායකත්වය සියයට 31 ක් විය.

2.5 සංඛ්‍යා සටහන

ආයෝජන සහ ඉතිරි කිරීම් (පවත්නා වෙළෙඳ මිල අනුව)

ශීර්ෂය	රුපියල් දශලක්ෂ			ප්‍රතිශතාත්මක වර්ධනය	
	2001	2002 (අ)	2003 (ආ)	2002 (අ)	2003 (ආ)
1. වෙළෙඳ මිල අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	1,407,398	1,582,655	1,760,280	12.5	11.2
2. පෞද්ගලික ආයෝජන	228,165	264,770	299,247	16.0	13.0
3. රජයේ සහ රාජ්‍ය ස්ථාන ආයෝජන	81,519	73,013	93,693	-10.4	28.3
4. මුළු ආයෝජන (2+3)	309,684	337,782	392,940	5.6	41.3
5. පෞද්ගලික ඉතුරුම්	290,982	298,229	335,292	2.5	12.4
6. රාජ්‍ය ඉතුරුම්	-69,066	-69,002	-58,176	0.1	15.7
7. දේශීය ඉතුරුම් (5+6)	221,916	229,227	277,116	3.3	20.9
8. විදේශීය ශුද්ධ සාධක ආදායම	-23,830	-25,159	-18,821	-5.6	25.2
9. විදේශීය ශුද්ධ පෞද්ගලික පැවරුම්	87,902	104,938	116,307	19.4	10.8
10. ජාතික ඉතුරුම් (7+8+9)	285,988	309,007	374,601	8.0	21.2
11. ආයෝජන අනුපාතිකය (අංක 4, අංක 1 හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)	22.0	21.3	22.3		
12. දේශීය ඉතුරුම් අනුපාතිකය (අංක 7, අංක 1 හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)	15.8	14.5	15.7		
13. ජාතික ඉතුරුම් අනුපාතිකය (අංක 10, අංක 1 හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස)	20.3	19.5	21.3		

(අ) සංශෝධිත
(ආ) තාවකාලික

මූලය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව